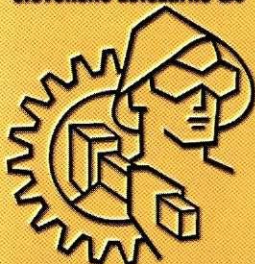

slovenske železarnice

ACRONI
JESENICE

interni informacijski časopis

številka 10, oktober 2000

Novice

Vsebina:

Problematika izvajanja inovacij

Kultura podjetja temelji na kulturi posameznika

Udeležba SIID na Dnevu inovacij

Leon Vidic: »Veliko inovacij izvedemo ne da bi jih sploh prijavi«

Osebn varovalna oprema po novi zakonodaji

O zdravju, boleznih...

Nevarne snovi - Zakon o kemikalijah

KADROVSKA GIBANJA

Proizvodnja v septembru

Zgled dobrega dela

Izredno uspešno obratovanje Vroče valjarne

V PDP uspešno znižujemo stroške

Septembra je pričel obratovati nov hidravlični grabilnik

Zamenjava logičnega krmilnika transporta legur v Jeklarni

Bliža se četrta kontrolna presoja

Svetovna trgovina z jeklom

Obisk belgijskega sindikata S.E.T.

NI MI VSEENO!

ANKETA

IZ ZGODOVINE ŽELEZARNE

POHODNIŠTVO

KULTURA, RAZVEDRILO, PROSTI ČAS

NAGRADNA KRIŽANKA

UVODNIK

USPEŠNO POSLOVANJE V DEVETIH MESECIH LETOŠNJEGA LETA

Za poslovanje v devetih mesecih letošnjega leta lahko trdimo, da je bilo uspešno. S prodajo 161.037 ton naših izdelkov smo ustvarili 25.893 milijonov tolarjev realizacije, kar je zadostovalo za pokritje vseh stroškov, ustvarili pa smo tudi 514 milijonov tolarjev čistega dobička.

Vsi z gospodarskim načrtom zastavljeni cilji so bili preseženi, še bolj ugodna pa je primerjava z istim obdobjem lanskega leta, saj smo prodali 11.292 ton več kot v enakem obdobju lani. Vrednostno smo zaradi večje količine, spremenjene strukture prodaje in višjih cen iztržili za 7.962 milijonov tolarjev več, kot v obdobju med januarjem in septembrom 1999.

Pomembno je, da smo višjo realizacijo uspeli zagotoviti ob nižjem stanju zalog, kar je izredno ugodno vplivalo na plačilno sposobnost podjetja. V letošnjem letu smo v celoti poravnali zapadle obveznosti iz preteklih let in tako sanirali izredno pereče stanje pri naših dobaviteljih.

Pozitivno poslovanje nam je omogočilo tudi izplačilo nagrad zaposlenim za uspešno delo. Denarno smo stimulirali rekordne dosežke v posameznih obratih in izvedli tekmovanje za najbolj urejen obrat. Za stroške dela je bilo v devetih mesecih namenjenih 2.885 milijonov tolarjev, kar je za 395 milijonov tolarjev več kot v enakem obdobju lani.

Uspešno poslovanje nam daje tudi možnosti za izvedbo nekaterih nujno potrebnih investicij v posodobitev opreme in odpravo ozkih grl, za kar je bilo letos namenjenih že 343 milijonov tolarjev.

Z optimizmom zremo tudi v prihodnost, saj poslovanje z dobičkom načrtujemo tudi v zadnjem kvartalu letošnjega leta.

Direktorica financ in ekonomike
Polonca Marjanovič, univ.dipl.ekon.

PROBLEMATIKA IZVAJANJA INOVACIJ

V intervjuju v zadnji številki Novic je Janez Černe odprl vprašanje službenih inovacij, ki so tudi v strokovnih krogih v zadnjem času izredno priljubljena tema pri odkrivanju orodij za večje angažiranje in motivacijo ustvarjalnosti vseh zaposlenih. V nadaljevanju bom skušal osvetliti ta problem tako s teoretično-pravnega kot tudi s praktičnega stališča.

Strokovna literatura in zakonodaja definirata inovacijo kot "vsako načrtovano in seveda realizirano spremembo procesa, postopka ali proizvoda". Za inovacijo kot tako torej sploh ni pomembno, kdo je avtor oziroma kakšne so njegove redne delovne naloge. O tem se pričnemo pogovarjati šele v zvezi z inovacijsko nagrado.

Osnova za **inovacije** so **inovacijske ideje**, ki jih glede na vsebino in izvajalca delimo na :

- **pobude**, s katerimi avtor samo opozori na problem, ne nakaže pa njegove rešitve;
- **sugestije**, s katerimi avtor nakaže problem in tudi rešitev, ki pa je ne more realizirati ne sam ne s soavtorji;
- **predloge**, s katerimi avtor nakaže problem in njegovo rešitev, ki jo lahko realizira sam ali s soavtorji.

Vidimo, da lahko razvrstimo inovacije na dve skupini, in sicer glede na to, kdo jih realizira. Če avtor ideje ne more realizirati sam, jo realizira nekdo drug po službeni dolžnosti. V tem primeru govorimo o **službeni inovaciji**. Če lahko idejo realizira avtor sam oziroma s soavtorji in pri tem preseže redne delovne obveznosti, govorimo o **neslužbeni inovaciji**. Pojavlja pa se še vmesni primer, ko avtor svojo idejo realizira v okviru rednih delovnih nalog. Tedaj govorimo o **posredni službeni inovaciji**. V to skupino spadajo predvsem raziskovalne naloge.

Če v zvezi z inovacijo govorimo o inovacijski ideji in njeni realizaciji, je prav, da tudi **inovacijsko nagrado** razdelimo na dva dela: **nagrada za idejo** in **nagrada za realizacijo**. Po tej delitvi je do nagrade za idejo upravičen avtor ideje, do nagrade za realizacijo pa tisti, ki je idejo izvedel. Pri neslužbenih inovacijah je to praviloma ena in ista oseba.

Omenili smo že, da za samo inovacijo funkcija avtorja oziroma njenega izvajalca v podjetju ni pomembna. Še kako pa je to pomembno pri izračunu inovacijske nagrade, ko nam tudi zakon nalaga, da poleg gospodarske koristi upoštevamo še :

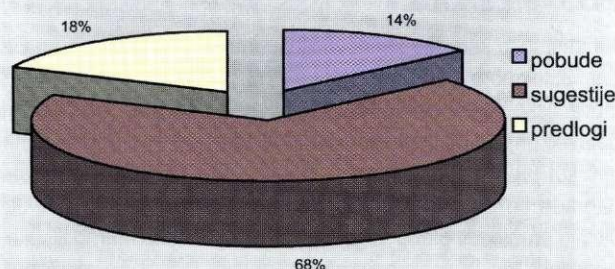
- vsebino in uspešnost opravljanja rednih delovnih nalog inovatorja
- udeležbo in pomoč podjetja pri realizaciji inovacije
- neposredne zadolžitve inovatorja v zvezi z inovacijo
- uspešnost same realizacije (roki)
- poslovno uspešnost podjetja.

Ob upoštevanju naštetih kriterijev je nagrada za realizacijo službene inovacije, ki se izvaja po nalogu v okviru rednih delovnih dolžnosti, lahko tudi nič, vsekakor pa je nižja od nagrade za izvedbo neslužbene inovacije.

V zgoraj omenjenem intervjuju je J. Černe postavil tudi trditev: »Izvede se vse, kar lahko narediš sam, v nasprotnem primeru se precej zavleče.« Ta trditev sicer ni ravno spodbudna, analiza podatkov o inovacijah v Acroniju pa jo žal v celoti potrjuje.

Do danes smo na SIID prejeli 76 prijav inovacijskih idej. Od tega jih je bila skoraj tretjina (29 odstotkov) zavrnjenih. Pri tem je samo ena od petih zavrnjenih takšna, ki bi jo lahko avtor realiziral sam, štiri pa bi se morale izvajati kot službene inovacije (pobude in predlogi). V celoti je bilo zavrnjenih osemnajst idej za službene inovacije in

Klasifikacija zavrnjenih idej - skupaj 22

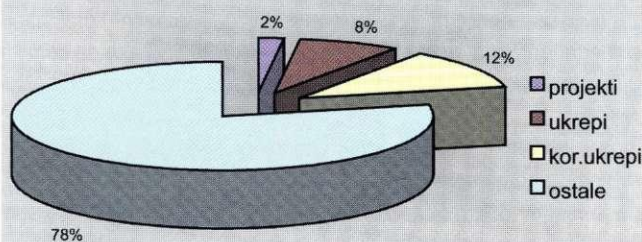

samo štiri za neslužbene.

Analiza sprejetih idej tezo o smiselnosti realizacije ideje v lastni režiji samo potrjuje. Od štirih prevzetih idej se tri realizirajo kot neslužbene inovacije. Med ostalimi (službenimi) jih več kot polovica odpade na korektivne ukrepe, ki za izvajalca ne pomenijo bistvenega povečanja obremenitev pri opravljanju rednih delovnih nalog.

Doslej smo realizirali 22 inovacij, od tega pet kot korektivne ukrepe

Klasifikacija sprejetih idej - skupaj 54

- službene inovacije, ostale pa kot neslužbene. Inovacijske ideje, ki bi bila že realizirana kot projekt ali ukrep v Acroniju še nimamo, v teku pa jih je pet.

V Acroniju smo že na osnovi dognanj stroke, ki so opisana v prvem delu članka, pričeli s pripravo sprememb pravilnika. Analiza doseženih rezultatov, ki jo je sprožil omenjeni intervju, nas je o pravilnosti odločitve samo še dodatno prepričala. Pričakujem, da bom o teh spremembah lahko več napisal v prihodnji številki Novic.

Avust Novšak

TRI ZLATA PRAVILA

DELAVCI

VOJKE

1. Pred problemi si ne smemo zatiskati oči

2. Prisluhniti moramo težavam sodelavcev

3. O odkritih problemih je treba spregovoriti

1. Inovatorje je treba odkrivati

2. Inovatorjem je treba prisluhniti

3. Inovatorje je treba priznati

KULTURA PODJETJA TEMELJI NA KULTURI POSAMEZNIKA

Na sestanku komisije za inovacije in industrijsko lastnino pri GZS, dne 3. oktobra 2000, nas je gospod Kebelj seznanil z dosežki inovacijske dejavnosti v Revozu. V preteklem letu je vsak njihov delavec prijavil v povprečju po štiri inovacije, kar je osemdesetkrat več kot pri nas. Pri tem so za 9500 predlogov izplačali pavšalne nagrade po 700 tolarjev. Na vprašanje, če se mu ne zdi, da je število predlogov glede na višino nagrade nesorazmerno visoko, je odgovoril, da je pri njih izvajanje inovacij pogojeno predvsem z visoko organizacijsko kulturo podjetja. Vsak posameznik teži k temu, da bi sebi in sodelavcem olajšal delo in po svojih močeh prispeval k rasti podjetja. Trenutna materialna korist je v drugem planu, saj se dobro zavedajo, da si z današnjim delom zagotavljajo jutrišnja delovna mesta. Molk, ki je sledil tej razlagi, me je prepričal, da smo v večini drugih podjetij od takšnega načina razmišljanja še precej daleč.

Droben, na videz nepomemben konflikt, v katerega sem bil vpleten prejšnji petek, me je spet spomnil na pomen medsebojnih odnosov. Če bi mojemu sogovorniku lahko za opravljanje dela na točkah, kjer se najini delovni področji stikata, prisodil več kot zadovoljivo oceno, bi vzroke morda pripisal nesrečni kombinaciji slabega vremena, polne lune, petka in številke 13, tako pa sem se le zamislil nad njegovim prispevkom k splošni organizacijski kulturi Acronija.

In za kakšen konflikt je šlo? Omenjeni sodelavec je preprečil svojemu podrejenemu, da bi mi pomagal pri prenosu omare češ, da je njegov delovni čas za takšna početja predragocen. Ko sem po polurnem iskanju našel drugega, ne tako visoko kvalificiranega pomočnika, sva delo opravila v manj kot petih minutah.

Mislil, da komentar ni potreben, v pojasnilo pa tole: ker je tudi moj delovni čas dragocen, sem ta prispevek napisal doma.

Av gust Novšak

UDELEŽBA SIID NA DNEVU INOVACIJ IN BORZI INOVACIJ V ORGANIZACIJI SPIM NA MEDNARODNEM OBRTNEM SEJMU V CELJU

V okviru svojega nastopa na Mednarodnem obrtnem sejmu (MOS) v Celju je Slovenska podjetniška inovacijska mreža (SPIM) organizirala »Dan inovatorjev in borzo inovatorjev«. Na povabilo Gospodarske zbornice Slovenije (GZS) sta se dneva inovatorjev udeležila tudi sodelavca iz Službe za invencijsko-inovacijsko dejavnost. Izkušnja je bila zanimiva in seveda poučna.

Po uvodnem pozdravu, ki je pripadal ministru za malo gospodarstvo in turizem ter državni sekretarki, je sledilo strokovno predavanje, ki ga je vodila ga. Ellen Yarnell, direktorica največje svetovne razstave inovacij INPEX v Pittsburghu, ZDA. Tema predavanja je bila promocija inovacij in izdelkov na ameriškem tržišču. Njeno predavanje je bilo zanimivo in koristno predvsem za inovatorje, saj je navedla kopico predlogov in nasvetov, kakšno pot mora ubrati inovator, če želi promovirati svoj izdelek oz. inovacijo. Gospa Yarnell sicer sodeluje s Slovensko podjetniško inovacijsko mrežo in pomaga pri promociji slovenskim inovatorjem v ZDA, ki svoje inovacije predstavljajo na največji razstavi inovacij v Pittsburghu v Ameriki.

Slovenski inovator dr. Daniel Puc, predavatelj na Visoki šoli za management v Portorožu, nam je predstavil temo z naslovom »Od zamisli do prodaje«. Mislil, da že naslov njegovega predavanja

pove, o čem je tekla beseda. Seveda o materialnih stroških, od katerih je odvisna cena izdelka, pa o odprodaji patenta, licence itn... Med drugim je omenil tudi dejstvo, da je za promocijo inovacije najbolj pomembno oglaševanje v sredstvih javnega obveščanja. Tudi nagrade na sejmi so zelo pomembne. Vse našeto pa posledično pomeni tudi uspešno trženje inovacije.

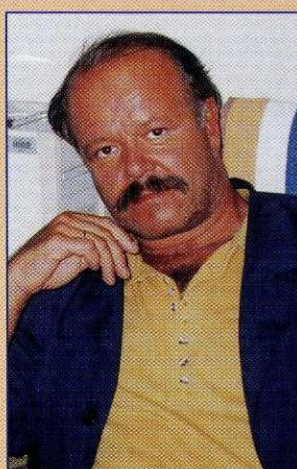
Naslednji predavatelj je bil predstavnik hrvaške delegacije dr. Neven Marković, ki nam je predstavil inovacijsko dejavnost na Hrvaškem. Slišali smo, da ima Hrvaška zelo uspešne inovatorje, saj so njihove inovacije nagrajene tako na največjem sejmu v Pittsburghu kot tudi drugje v Evropi. Dr. Marković je poudaril, da je potrebno poznati tržne zakonitosti, cene izdelka, razvoj na trgu, poslovni načrt in prodajo. Potrebno je poiskati ljudi, ki se zanimajo za inovacijo. Po besedah dr. Markovića je: »inovativnost osamljeno delo, ki potrebuje veliko sredstev in vztrajnosti, vendar je tega vredno. Inovator se mora izogibati strahu, da bi mu inovacijo kdo ukradel, ampak jo je potrebno obelodaniti«. S temi besedami je dr. Marković zaključil svoj referat.

V nadaljevanju je v okviru borze inovacij potekalo tudi predavanje o projektu daljinskega upravljanja na lesno biomaso, predavatelj pa je bil g. Rifelj, član skupine inovatorjev omenjenega projekta. Sledila je podelitev odličij Slovenske podjetniške inovacijske mreže in Zveze inovatorjev Slovenije uspešnim inovatorjem s kratkimi predstavitvami inovacij in ogled le-teh na razstavnem prostoru. Gospodarska zbornica Slovenije je imela svoj predstaviten prostor na Mednarodnem obrtnem sejmu in lahko smo ponosni, da je imelo podjetje Acroni d.o.o. tudi svoj pano, kjer smo predstavili tri inovacije naših delavcev. Razstavljena dela so bila »Reparacija zaščitnih cevi«, avtorja Leona Vidica s sodelavci iz Jeklarnе, »Ventilator za forsirano ohlajanje in vlakec za izpraznitev izenačevalne cone v »potisni peči« iz Vroče valjarne, avtorja Janeza Černeta in iz Hladne valjarne »Protikorozijska zaščita«, avtorja Bruna Bremca s sodelavci. Ker smo bili v Acroniju nekaj let »zamrznjeni« v smislu inovacijske dejavnosti, pa sedaj izgleda, da smo ta led prebili. Želimo si le, da bi ideje, ki obtičijo v glavi marsikaterega delavca ne ostale le v glavi, ampak bi jih obelodanili kot je rekel eden od predavateljev.

Karmen Blatnik

INTERVJU

Leon Vidic: »VELIKO INOVACIJ IZVEDEMO, NE DA BI JIH SPLOH PRIJAVILI«.

Leon Vidic je svojo poklicno kariero začel leta 1977 v Valjarni debele pločevine, kjer se je zaposlil kot pripravnik s srednjo šolo. Po služenju vojaškega roka je bil premeščen v Jeklarno, kjer je bil zaposlen na različnih vodilnih delovnih mestih. V oddelku kontiliva je zaposlen že od samega začetka obratovanja, od oktobra 1989 pa opravlja delo vodje oddelka kontiliva. Po poklicu je metalurški tehnik. Sam pravi, da svoje delo rad opravlja. Večkrat mora priti v službo tudi med prostim časom, da pomaga rešiti probleme, ki jih v Jeklarni ni malo.

Vaša inovacija "Reparacija zaščitnih cevi" je v matični knjigi vpisana kot prva. Prihodnji mesec bo preteklo eno leto od začetka uporabe. Kakšni so rezultati in ali so pričakovanja izpolnjena?

Predvidevanja so bila boljša, kot pa so rezultati. Približno 140 tisoč mark smo prihranili v enem letu. Zaščitne cevi so namenjene za enkratno uporabo. Od začetka smo lahko vsako cev večkrat reparirali ali, drugače povedano, pripravili za ponovno uporabo. Ugotavljamo pa, da so zaščitne cevi vedno slabše kakovosti. Po reparaciji jih kljub takojšnjemu ogrevanju že pri prvi uporabi veliko počí. V prvi polovici leta smo vsak mesec prihranili med 15 in 17 tisoč markami, zdaj pa prihranimo le še par tisoč mark. S tega vidika z rezultati nisem zadovoljen. Delamo po istem postopku kot prej, le veliko bolj natančno in pazljivo, rezultati pa so, ne po naši krivdi, slabši. Da gre res za slabšo kakovost, potrjuje dejstvo, da pokajo tudi nove cevi, zato se dogovarjamo z dobavitelji in skušamo uveljavljati reklamacije.

Kako se je porodila ideja?

Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev smo morali varčevati na vseh področjih. Zmanjkalo je zaščitnih cevi, brez katerih kontiliv ne more obratovati, zato smo bili nekako prisiljeni poiskati rešitev. Ker se je rešitev izkazala kot dobra, smo jo pričeli uporabljati. Danes bi se zaradi slabe kakovosti cevi ta poskus najbrž slabo končal.

V preteklosti so bile inovacijske nagrade dokaj visoke. Dosegale so višino 10 odstotkov od ustvarjenega dobička. Po novem pravilniku so precej nižje.

O denarju nisem nikoli razmišljal. Ne vem koliko bo denarja, veliko ga prav gotovo ne bo. Inovacijo sem prijavil skupaj s štirimi delovodji. Vsota se bo razdelila na pet delov. Tako bo vsaka dnina dobila svoj delež.

Ali menite, da je višina nagrade pomembna, ali je pomembnejše to, da so kriteriji za ocenjevanje inovacij za vse enaki?

Najbrž je pomembna. Pomembno se mi zdi že to, da sem naredil nekaj koristnega, uporabnega. Če sem za to tudi dodatno nagrajen, je dobro, ker bom tudi v bodoče razmišljal in iskal druge rešitve. V prejšnjem sistemu ni bilo tako in inovatorji leta niso vedno zaslužili tega naslova. Sistem ocenjevanja je sedaj precej boljši. Včasih si moral k projektu pripisati še kakšnega »botra«, da si inovacijo sploh lahko prijavil.

Inovatorji so v posebnih primerih upravičeni tudi do nematerialnih nagrad.

Zelo mi je bilo všeč, da smo si ogledali Celjski obrtni sejem in na njem predstavili naše inovacije. Obstajajo še druge vrste nematerialne stimulacije, na primer izleti, ogledi podjetij. To bi bilo dobro uvesti tudi na ostalih področjih. Premalo je družabnosti, ki ima tudi pozitivne učinke.

V nekaterih okoljih gledajo na inovatorje kot na večno nezadovoljne posebnike, ki s svojimi dejanji motijo ustaljen red in mir in nasploh povzročajo težave.

Zase lahko rečem, da to ne drži.

V Jeklarni niste ravno med prvimi po številu predlogov, še posebej zato ne, ker so jih kar sedem prijavili sodelavci, ki niso zaposleni v tem obratu. Kje vidite razloge za to?

Vroča valjarna brez Černeta bi imela prav toliko ali pa morda še manj inovacij kot Jeklarna. Tudi moje delo se z njegovim ne more primerjati. Kot vodja oddelka skrbim za 70 ljudi, kar ni malo. Kljub temu, da je prijavljenih nekoliko manj inovacij, je načrtovanih veliko sprememb v našem obratu. Odprtih je kar precej projektov in pri nekaterih gre za velike spremembe pri načinu dela in tudi za prihranke. V jeklnah se naprave in oprema mnogo hitreje iztrošijo zaradi velikih količin prahu in vročine. Opraviti imamo s tekočim jeklom. V našem oddelku realiziramo, če je le mogoče, vsako dobro idejo, prijavimo jih pa resnično ne, čeprav je postopek zelo enostaven. Mogoče je bil moratorij vseeno predolg in smo se tega odvadili. Pri spremembah je potrebno upoštevati tudi Zakon o varnosti in zdravju pri delu. Za mojo inovacijo sva morala z varnostnim inženirjem pripraviti navodila in poučiti zaposlene.

Izobrazbena struktura zaposlenih v Jeklarni ni najboljše. Ali menite, da tudi to vpliva na kakovostno delo in tudi na število

inovacijskih predlogov?

Glede na strukturo bi dejal, da zelo dobro delamo. Ustrezno metalurško izobrazbo imajo le redki proizvodni delavci. Pravo krizo pa bomo občutili šele čez nekaj let, ko bo zmanjkalo delovodij in srednjega kadra, saj v bližnji okolici ni ustrezne srednje šole.

V Revozu se za lansko

leto lahko pohvalijo s štirimi sugestijami na zaposlenega. Pri nas jih je skoraj stokrat manj, gospodarska korist pa bo dosegla skoraj dve tretjini njihove.

Tam delavci tekmujejo, kdo bo prijavil več idej. Verjetno pa je proizvodnja takšna, da je možnih veliko manjših sprememb. Prav v teh dneh sem zasledil, da so v enem slovenskem podjetju izplačali za prihranek okrog 15 milijonov tolarjev dvema inovatorjema po 233.000 tolarjev. Višina prihranka je podobna kot pri moji inovaciji. 466.000 tolarjev bi bila kar lepa nagrada.

Inovator običajno ne ostane samo pri eni ideji. Ali imate v mislih še kakšno inovacijo?

Trenutno ne. Veliko sprememb se izvede zato, ker smo v nekaterih primerih prisiljeni drugače delati. Naj navedem le en primer inovacije, ki je nismo prijavili. Pri vlivanju kroma na formatu 250x1560 mm je prihajalo do zdrsov žile, kar je povzročalo zastoje zaradi zalitja. Ugotovili smo, kako je potrebno spremeniti sledilni sistem in pritisk valjčnic na slepo bramo in tako rešili problem.

Kako pa izkoristite prosti čas? Ali tudi takrat razmišljate kako bi kaj spremenili?

Vsako popoldne se kakšno urico s hčerko skupaj učiva. Okrog hiše in na vrtu je vedno dovolj dela. Aktiven sem tudi pri gasilcih. Včasih sem šel na rekreacijo, po operaciji zapestja pa žal na to ne morem več računati.

Ali imate za konec kakšen nasvet, kako bi povečali število predlogov, inovacij?

Delovodje in vodstveni kader bi morali delavce bolj vzpodbujati in resnično ugotoviti, kaj se da dejansko realizirati.

L. M.

S čiščenjem zaščitnih cevi po zaključku vlivanja (ostanke taline odžgejo s kisikom) in vzdrževanjem cevi na dovolj visoki temperaturi, da ne prihaja do razpok, so omogočili večkratno uporabo istih cevi.

OSEBNA VAROVALNA OPREMA PO NOVI ZAKONODAJI

Do **19. novembra 2000** morajo biti izpolnjene obveznosti delodajalca v zvezi z osebno varovalno opremo, ki so podane v »Pravilniku o osebni varovalni opremi, ki jo delavci uporabljajo pri delu (Ur.l.RS, št. 89/99)«. Po priporočilu inšpektorja za delo ter z namenom in obveznostjo, da bi bili vsi delavci pravočasno obveščeni ter seznanjeni z določili in ukrepi v zvezi z imenovanim izvršilnim predpisom, bom v nadaljevanju podal bistvene zahteve ter ukrepe, ki izhajajo iz tega predpisa.

Temeljna dolžnost delodajalca je zagotavljanje varnega in zdravega dela iz tega pa izhaja tudi njegova odgovornost, ki je neprenosljiva. Delodajalec mora oceniti tveganja, ki vplivajo na varnost in zdravje delavcev ter izvesti vse potrebne varnostne ukrepe, s katerimi prepreči ali, če to ni mogoče, zmanjša potencialno nevarnost oziroma škodljivost do take mere, da ne predstavlja negativnih vplivov na varnost in zdravje delavcev oziroma oseb, ki se tam nahajajo. V primerih, ko delavca ni mogoče v zadostni meri zavarovati s tehničnimi, organizacijskimi in drugimi splošnimi ukrepi, mora delodajalec zagotoviti uporabo ustrezne varovalne opreme. Pravilnik nalaga obveznosti v zvezi z osebno varovalno opremo izključno delodajalcu. Iz tega je razvidna teža odgovornosti delodajalca, te obveznosti pa so hkrati tudi pravice delavcev v zvezi z navedeno opremo.

Kot **osebna varovalna oprema** veljajo vsi pripomočki in oprema, ki jih delavec nosi, drži, ali kako drugače uporablja pri delu tako, da ga varuje pred tveganji za njegovo varnost in zdravje. K osebni varovalni opremi se ne prišteva navadna delovna obleka (sintetična ipd.), ki nima funkcije varovanja pred nevarnostmi oz. škodljivostmi.

Zgoraj navedeni pravilnik neposredno ne predpisuje dolžnosti delavcev, pač pa so le te podane v krovnem **Zakonu o varnosti in zdravju pri delu**.

Temeljne dolžnosti delavcev v zvezi z osebno varovalno opremo so naslednje:

- Delavec mora pri svojem delu upoštevati vse, kar je predpisano za njegovo varnost in zdravje ter za varnost drugih. To pomeni, da mora dosledno in namensko uporabljati tudi osebno varovalno opremo, ki mu jo je določil delodajalec.
- Najpomembnejši pravici in hkrati dolžnosti delavca sta, da mora biti pravočasno, predhodno in sproti seznanjen z vsemi konkretno prisotnimi nevarnostmi, škodljivostmi in varnostnimi ukrepi, za kar ga mora delodajalec tudi praktično usposobiti. V tem zakonu pa so določene tudi **kazenske sankcije** v primeru neupoštevanja obveznosti delodajalca oziroma dolžnosti delavca.

Bistvene zahteve pravilnika so:

- Osebno varovalno opremo določi delodajalec in sicer na podlagi vrste in velikosti tveganj za varnost in zdravje delavcev (ocena tveganja). Tako mora delodajalec za vsakega delavca/delovno mesto določiti ustrezno osebno varovalno opremo ter pogoje kdaj, kje, kako in zakaj jo mora uporabljati.
- Osebna varovalna oprema mora ustrezati predpisanim zahtevam (material, oblika, teža...), ne sme povzročati dodatnih nevarnosti, izdelana mora biti za varovanje pred konkretnimi nevarnostmi, enostavno nastavljiva, medsebojno združljiva ter, kar je bistveno, prilagojena posameznemu delavcu (tudi glede na zdravstvene posebnosti delavca).
- Delavci morajo biti predhodno seznanjeni s tveganji in razlogi ter namenom uporabe osebne varovalne opreme. Poleg tega pa morajo biti obveščeni o vseh aktivnostih in imeti dovolj informacij.
- Delavec ima pravico do aktivnega sodelovanja pri vseh vprašanjih, ki se tičejo njegove varnosti in zdravja (tudi pri izbiri osebe varovalne opreme...) ter vseh informacij in drugih aktivnostih, ki so kakorkoli povezane z njegovo varnostjo in zdravjem.

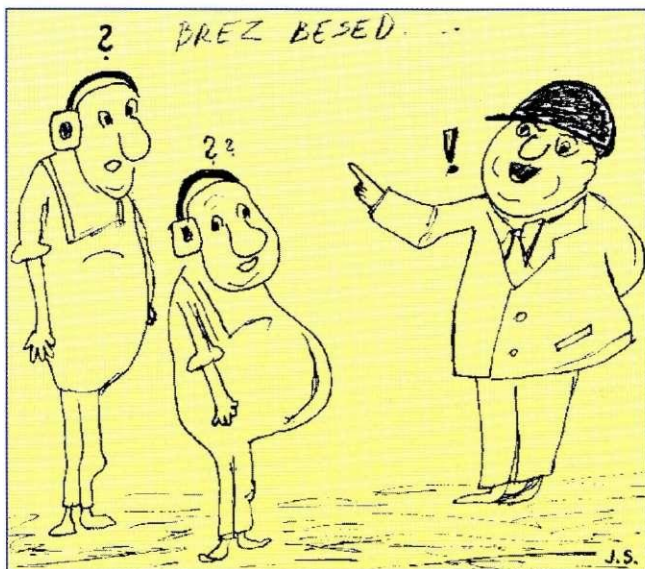
OKVIRNI SPISEK DEL, KI ZAHTEVAJO UPORABO OSEBNE VAROVALNE OPREME PRIREJENE ZA POTREBE ACRONI-JA	
VAROVANJE GLAVE • varovalna čelada	dela v jeklnah, valjarnah, energetskih postajah, dela z dvigali, v bližini dvigal, transportnih trakov, pri premikanju vagonov...
VAROVANJE DIHAL • respiratorji, • dihalni aparati...	barvanje, brizganje, dela kjer lahko pride do pojava zdravju škodljivih plinov in prahu, kislinjskih hlapov...
VAROVANJE SLUHA • varovala za ušesa	dela pri linijah rezanja, elektro peči, brusilni stroji, črpalnice...oz. tam, kjer je presežena največja dopustna raven hrupa
VAROVANJE OČI IN OBRAZA • varovalna očala, zasloni...	varjenje, brušenje, delo z vrtnalnim orodjem, delo s kislinami, lugi, dela s sevajočo vročino, prepihanje/spihanje z zrakom, struženje...
VAROVANJE TELES IN ROK • varovalna obleka, • rokavice...	dela s kislinami, lugi...; obleke za varovanje pred atmosferskimi vplivi...plaš čiči, obleke iz težkogorljivih materialov...; usnjeni predpasniki ...varjenje, vliivanje...; rokavice ...varjenje, prijemanje predmetov z ostrimi robovi, razen strojev, kjer lahko pride do zgrabitve
VAROVANJE NOG • varovalni čevlji	varovalni čevlji brez neprebojnih podplatov ...dela v jeklnah, valjarnah, energetskih postrojih, transport, premikanje vagonov...; varovalni čevlji z izoliranimi podplati ...dela z vročimi materiali
VARNOSTNI PAS 	dela na drogovi, nezavarovanih višinah/globinah...

Če delavec ne uporablja osebne varovalne opreme, ki mu jo je določil delodajalec, se to šteje za hujšo kršitev delovnih

mentar ni potreben.

obveznosti, zaradi katere lahko delavcu preneha delovno razmerje. Kazenske določbe Zakona o varnosti in zdravju pri delu določajo denarne kazni v zvezi z uporabo in zagotavljanjem osebne varovalne opreme (20.000,00 SIT za delavca; 50.000,00 SIT za odgovorno osebo delodajalca (neposredni vodja dela); ter najmanj 100.000,00 oz. 300.000,00 SIT za delodajalca, če delavcem ne zagotavlja osebne varovalne opreme). Denarno kazen lahko izterja inšpektor za delo na kraju samem.

Ni zadostno, da delodajalec delavcu le priskrbi osebno varovalno opremo, temveč mora z določenimi ukrepi zagotavljati tudi dosledno uporabo le-te (odstranitev z dela, disciplinski ukrepi...). Dokončna zaveza delodajalca v zvezi z osebno varovalno opremo pa bo določena z podpisom izjave o varnosti.

Zgoraj opisano podaja le povzetek izvršilnega predpisa za osebno varovalno opremo, celotna vsebina predpisa pa je dostopna na intranetu pod predalom »varnost in zdravje pri delu«.

Ker izbor ustrezne varovalne opreme temelji na oceni tveganja, aktivnosti v zvezi s tem pa so v začetni fazi, se do zaključka ocene tveganja uporablja interno »Navodilo o nabavi, dodeljevanju in uporabi sredstev in opreme za osebno varstvo pri delu«, ki vsebuje tudi normativ za določitev te opreme. To navodilo (normativ) se mora najkasneje do 19. novembra letos uskladiti z zahtevami novega pravilnika o osebni varovalni opremi.

Gorazd Sušnik

O ZDRAVJU, BOLEZNI. . .

Definicija pojma zdravje je:

"Zdravje je stanje popolne telesne in duševne kondicije in ne samo odsotnost bolezni ali slabega počutja".

Narava dela v železarni je taka, da smemo pričakovati več bolezni in več nezgod kot v negospodarstvu. Nezgode in obolenja so se vedno pojavljala in žal se bodo tudi v prihodnosti, še posebej pri delu. Človek pred njimi nikoli ni popolnoma varen. Nobeni zakoni, varnostni predpisi, noben varnostni inženir, psiholog ali delovodja ne bo mogel popolnoma preprečiti nezgod. To ni onemogočilo dviganje rok pred nevarnostjo, ki preti delavcu in ne podcenjevanje borbe za varno delo. To je samo spoznanje, da varnost in nevarnost tiči v človeku samem; v tem primeru v delavcu. Če človek ne zna, ne more ali noče varno delati, ga ne more obvarovati pred nezgodo ali obolenjem še taka družbena skrb. Zato bi morala vsa prizadevanja teči predvsem v smeri, da delavec sam postane svoj lastni varnostni inženir. V njem samem naj bi se razvila skrb za varno delo ter zavest o odgovornosti, ki jo dolguje sebi, družini in delovni organizaciji.

Torej, na vsakem od zaposlenih je, da se nevarnosti in posebnih delovnih pogojev zaveda. To pa ne pomeni samo, da pri delu uporablja obvezno zaščitno opremo in da opravlja delovne naloge po predpisanih delovnih navodilih, ampak tudi, da prične vsak nov delavnik spočit.

Ob tej priložnosti bi rada omenila problem uživanja alkohola. Posledice le-tega se kažejo s podaljšanim učinkom. Tak delavec ogroža najprej svojo varnost in zdravje, pa tudi varnost drugih. S takim početjem lahko povzroči materialno škodo tudi podjetju. Zaradi tovrstne odvisnosti in dolgotrajne porabe velikih količin alkohola, se pri alkoholikih pojavijo okvare duševnega in telesnega zdravja, obenem pa trpijo gospodarske in družbene razmere posameznikov.

Vsi zdravniki, predvsem pa specialisti medicine dela, poudarjajo pomen prilagoditve dela delavcu in ne obratno.

Uporaba primerno visokih delovnih površin, uporaba pomožnih nosilnih sredstev, kjer je mogoče, in pravilno izbran način ročnega dviganja bremen ne zahtevajo dodatnih investicij v opremo obrata. Temu bi lahko rekli, da se zavedamo racionalnega trošenja lastne energije. Nadaljevanje sledi v izbiri primernih stolov, možnih rešitev v smislu zvočne in toplotne izolacije, boljše razsvetljave, ...

Tako nekako bi lahko ocenila prve vtise zdravnika, ki si ogleda katero od delovnih mest. Nadaljevanje pa je že povezano z ekonomskimi vlaganji. Pravzaprav bi nam morali biti ti predlogi dobrodošli.

Človek je osnovni pogoj organizirane dejavnosti. In delo, ki je človeku optimalno prilagojeno, razvija in neguje človekovo delovno sposobnost, večja njegovo delovno storilnost in veselje do dela ter mu razvija zavest lastne vrednosti. Vse to prispeva k dobroti posameznika, družine, delovne organizacije in družbe nasplo. Zmanjšanje pogostosti nesreč pri delu in zmanjšana obolevnost direktno znižujeta tudi finančne izdatke v zvezi z zdravljenjem in invalidnostjo delavcev. V naši organizaciji obstaja problem zaposlovanja invalidov, katerih število iz leta v leto narašča. Nekatere dejavnosti in delovna mesta se ukinjajo, medtem ko se druga spet združujejo. Podjetje stremi k čim nižjemu številu zaposlenih in ob teh predpostavkah je težko najti delovno mesto, ki bo primerno in hkrati tudi ekonomsko opravičilo svoj obstoj.

Ob skrbi za tehnološko stran delovnih procesov pozabljamo na počutje in doživljanje prizadetega delavca. Biti zadovoljen z delom pomeni več kot zgolj ne biti nezadovoljen. Določeno stališče do

dela lahko veliko pripomore k delovnemu zadovoljstvu, saj je le-to odsev številnih stališč.

Sami izrazi »odnos zaposlenih do dela«, »delovno zadovoljstvo« in »industrijska morala« v mnogih primerih drug drugega nadomeščajo.

»Stališče do dela« je občutje, ki ga ima delavec ob svojem delu in njegova pripravljenost, da tako ali drugače reagira na posebne dejavnike, ki so povezani z delom. »Delovno zadovoljstvo ali nezadovoljstvo« je rezultanta različnih stališč do lastnega dela, do dejavnikov, ki so z njimi povezani in do življenja nasploh. »Industrijska morala« pa se poraja samo v skupini. Za posameznika je to občutek, da ga je skupina sprejela in da je njen pripadnik zato, ker se trudi za skupne cilje.

Delo omogoči enakopravnost do pravic in dolžnosti. Z zaposlitvijo in delom lahko invalidi uresničujejo svoje življenjske interese, si tako zagotovijo socialno varnost in enakopraven položaj v družbi. Ob dejstvu, da primernih delovnih mest, ki ekonomsko opravičujejo svoj obstoj, skoraj ni več, so nam stališča večine invalidov jasna. Glede na naravo invalidnosti ima večina invalidov okvarjeno hrbtenico (43 odstotkov), sledijo posledice bolezni ali poškodbe nog (15 odstotkov), posledice bolezni ali poškodbe rok (8 odstotkov), okvara sluha (6 odstotkov), ...

Struktura invalidov je neugodna tudi glede na starost. Priučetv oziroma prekvalifikacija za druga dela je večinoma onemogočena zaradi nizke stopnje izobrazbe.

Nesmiselno je pričakovati, da bo delavec lahko skozi vso svojo delovno dobo opravljal le fizično delo, ker si v mlajših letih ni pridobil izobrazbe. Tega enostavno ne bo zmožel, saj se bo z leti iztrošil. In s tem moramo računati in predvideti dela, ki jih bo zmožel opravljati pozneje. Ponuditi mu moramo možnost, da si že prej izboljša izobrazbo, pridobi znanja in si s tem zagotovi večjo socialno varnost.

S prehodom invalidov v invalidsko podjetje pričakujemo tudi nova primerna delovna mesta za invalide in tiste, ki svojega dela iz zdravstvenih razlogov ne bodo mogli več opravljati.

In pri zdravju se vse začne in tudi vse konča.

Teja Rožič

Ekologija

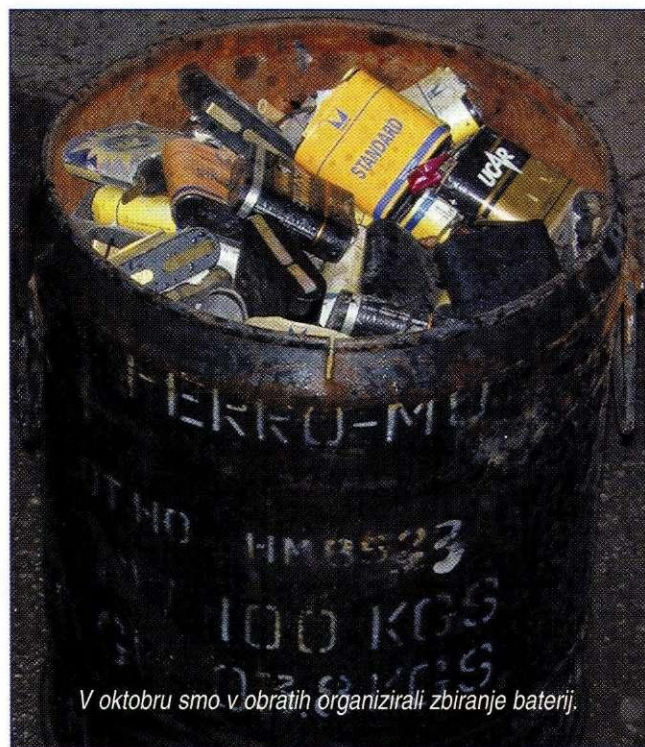
NEVARNE SNOVI – ZAKON O KEMIKAJIJAH

V letu 1999 je bil sprejet Zakon o kemikalijah (U. list RS št. 36/99), ki je prinesel mnogo sprememb in novih nalog vsem tistim, ki na kakršen koli način opravljajo promet s kemikalijami. Zakon s svojimi podzakonskimi akti natančno določa, kako mora biti nevarna snov razvrščena (v katero skupino nevarnosti spada), pakirana in označena ter na kakšen način se jo lahko da v promet. Za začetek si pogledimo kaj sploh so nevarne snovi. Po definiciji so nevarne snovi: snovi ali pripravki, ki imajo eno od lastnosti – eksplozivnost, oksidativnost, zelo lahko vnetljivost, lahko vnetljivost, vnetljivost, zelo strupenost, strupenost, zdravju škodljivost, jedkost, dražilnost, preobčutljivost, rakotvornost, mutagenost, strupenost za razmnoževanje in nevarnost za okolje. In kako ugotovimo, katere snovi so nevarne? Že na etiketi, ki je pritrjena na embalažo morajo biti vsa potrebna pojasnila. Na etiketi je napisan:

- ime, polni naslov in telefon pravne ali fizične osebe, ki daje nevarno snov v promet v RS

- ime nevarne snovi in pripadajoče EC število
- grafični znak za nevarnost s pripadajočim črkovnim znakom in napisom za nevarnost
- standardna opozorila – R stavki
- standardna obvestila – S stavki
- nominalno količino snovi v pakiranju

Drug način seznanitve so varnostni listi, ki jih mora pravna ali fizična oseba, ki proizvaja ali daje nevarno snov v promet, najkasneje ob prvi dobavi posredovati poklicnemu uporabniku ali distributerju, za biocide pa tudi vsem ostalim na njihovo zahtevo. Ob vsaki dobavi pa jih mora dati na razpolago. Če so varnostni listi namenjeni trgu v RS morajo le ti biti napisani v slovenskem jeziku. Za vse uporabnike je pomemben grafični simbol za nevarnost iz katerega razberemo kakšno nevarnost predstavlja snov ter R in S stavki. Standardna opozorila – R stavki, opozarjajo na posebna tveganja pri uporabi in ravnanju, medtem ko standardna opozorila - S stavki, določajo varnostne ukrepe pri uporabi ali ravnanju z

V oktobru smo v obratih organizirali zbiranje baterij.

nevarno snovjo. Iz varnostnega lista pa se med drugim prebere tudi navodilo za prvo pomoč pri nesrečah ali zastrupitvah z nevarno snovjo.

Pa pogledjmo še domače nevarne snovi. Da, tudi doma se najde kar precej nevarnih snovi. Predvsem so to čistila, laki, biocidi (dezinfekcijska sredstva ali insekticidi). Najbolj opazna razlika po sprejemu novega zakona je ta, da se določenih snovi ne more več kupiti v navadnih trgovinah z mešanim blagom ampak le v specializiranih. V trgovinah z mešanim blagom pa morajo biti ločeni oddelki na katerih je tudi opozorilo potrošniku, da za določene nevarne snovi pri prodajalcih zahteva informacije v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu in ukrepih za prvo pomoč ob nesrečah. Prav tako morajo tudi nevarne snovi, ki so namenjene splošni uporabi imeti ustrezno pakiranje (da se onemogoči odpiranje otrokom) in etiketo na kateri mora biti med drugim tudi jasno izstopajoč grafični simbol za nevarnost ter R in S stavki.

Na koncu naj napišem še nekaj varnostnih ukrepov, ki jih je potrebno upoštevati. Predvsem je potrebno nevarne snovi hraniti izven dosega otrok ter se jih ne sme hraniti skupaj s hrano in

pijačo. Prav tako jih uporabljamo takrat, ko v bližini ni otrok, saj še prevečkrat prihaja do zastrupitev otrok zaradi nepazljivosti.

Naj napišem tudi nekaj splošnih napotkov za prvo pomoč. Kadar je poškodovanec v nezavedi in ne diha, mu je potrebno nuditi prvo pomoč z umetnim dihanjem. **Predvsem pa je takoj potrebno poklicati zdravniško pomoč.** Če je poškodovanec pri zavesti in je prišlo do pitja kisline ali luga (jedke snovi), damo poškodovancu piti po požirkih 50 – 100 ml navadne vode, **NE DAJEMO PITI MLEKA, MILNICE ALI KISA IN NE IZZIVAMO BRUHANJA.** Takoj **pokličemo zdravnika.** Pri pitju nenevarnih snovi (barve, laki) **ne izzivamo bruhanja**, ampak poškodovanca odpeljemo k zdravniku. Za dekontaminacijo kože odstranimo kontaminirana oblačila, kožo izperemo z navadno vodo ali milnico. Pri izpiranju oči je potrebno izpirati najprej eno oko in nato drugo vsaj 10 minut z navadno vodo. Pri izpiranju ust pa je potrebno usta izpirati z vodo, ne smemo pa pozabiti izpirati tudi pod jezikom. Pri vseh primerih velja, da je potrebno poškodovanca odpeljati k zdravniku.

Vendar pa za vse velja, da je potrebno najprej poskrbeti za svojo varnost, preprečiti pa je potrebno tudi nadaljnje zastrupitve, zato je potrebno nevarno snov odstraniti na mesto kjer ne bo dostopna, vendar pa embalaže ali snovi ne smemo odstraniti v smeti ali kako drugače uničiti.

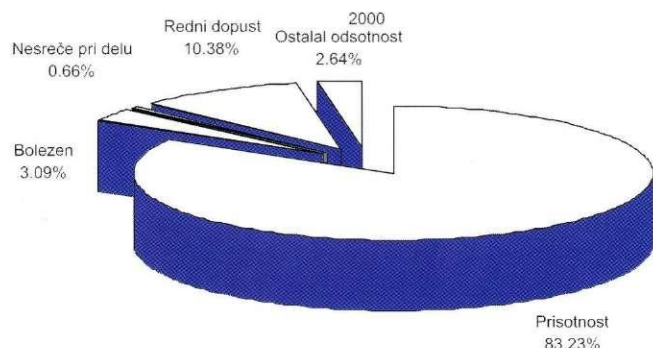
MOBILNA POSTAJA HMZ

V sodelovanju z Inštitutom za varstvo okolja iz Maribora in Hidrometeorološkim zavodom RS smo poleg Jeklarnе za 14 dni postavili mobilno postajo HMZ. Že prej pa je bila postavljena tudi na PTO. S pomočjo postaje bodo izvedene dodatne meritve v okviru emisijskega monitoringa v okolici podjetja ACRONI. Rezultati meritev dajo kritičen pogled stanja onesnaženosti zraka na vplivnem območju podjetja, s poznavanjem meteoroloških razmer pa je možno te rezultate še dodatno analizirati. Meritve obsegajo meritve koncentracij prašnih delcev, žveplovega dioksida, dušikovih oksidov, ozona, ogljikovega monoksida, benzena, toluena in ksilena ter meteorološke meritve temperature in relativne vlažnosti zraka, smeri in hitrosti vetra, sončno sevanje in količino padavin.

Andreja Purkat

KADROVSKA GIBANJA

ODSOTNOST V SEPTEMBRU

V mesecu septembru je bila odsotnost za skoraj en odstotek nižja kot lani v istem obdobju. Manj je bilo bolnih, pa tudi delež poškodb je bil manjši.

Ivanka Mavri

JUBILANTI V SEPTEMBRU

10 let:	KOVAČ EMIR GUZELJ ALEŠ	JEKLARNA PRED. DEB. PLOČEVINE
20 let:	AVGUŠTIN GORAZD CERKOVNIK DARKO DIZDAREVIČ DŽEVAD MULALIČ SUAD KOŠIR ROMAN KRNIČAR KARMEN	JEKLARNA VROČA VALJARNA VROČA VALJARNA PRED. DEB. PLOČEVINE TEHNIČNE STORITVE RAČUNOVODSTVO
30 let:	BERGINC BORIS SOTLAR JOŽICA LANGO MILAN	JEKLARNA JEKLARNA VROČA VALJARNA

Iskreno jim čestitamo!

GIBANJE POŠKODB PRI DELU V SEPTEMBRU 2000

V mesecu SEPTEMBRU se je pripetilo 14 poškodb pri delu. Poškodovanci so bili zaradi posledic teh poškodb in posledic poškodb odsotni z dela 213 delovnih dni ali povedano z drugimi besedami je bilo odsotnih zaradi poškodb 10 delavcev dnevno.

V obdobju od 1. januarja do 30. septembra 2000 se je v Acroniju pripetilo 122 poškodb pri delu. Poškodovanci so bili zaradi tega

Enota	Število poškodb	% poškodb na stalež	F2	Število izg.dni	G1
Jeklarna Bela	3	0,89	60,4	9	0,2
Vroča valjarna	2	0,89	59,3	63	1,9
Hl. valjarna Bela	4	1,29	89,2	69	1,5
Predelava deb. pločevine	3	1,73	122,	44	1,8
Tehnične storitve	1	0,74	49,3	25	1,2
Uprava in strok. službe	1	3,33	24,8	3	0,1
Acroni skupaj:	14	0,96	65,6	213	1,0
Acroni jan. - september 2000	122	8,35	65,1	2406	1,3
Acroni jan. - september 99	125	8,54	65,5	3573	1,9

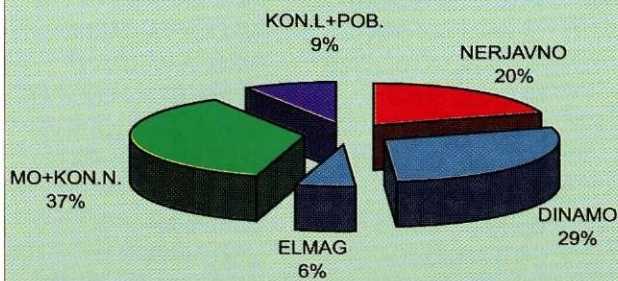
odsotni 2406 delovnih dni. Povprečna odsotnost na eno poškodbo je znašala 20 dni, lani v enakem obdobju pa 29 dni. Primerjava z enakim obdobjem v preteklem letu kaže na enako pogostost poškodb (F2), medtem ko je resnost poškodb (G1) manjša.

Milan Lužnik

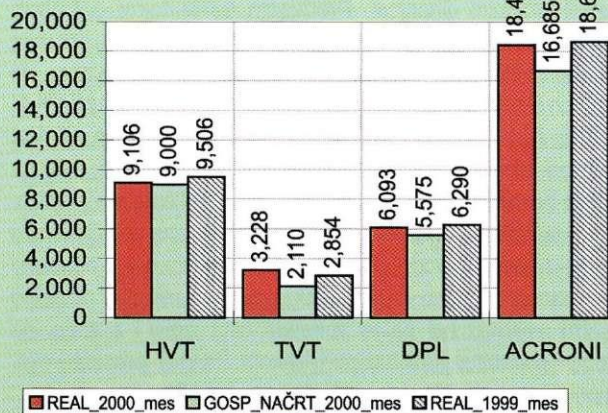

POSLOVANJE V SEPTEMBRU

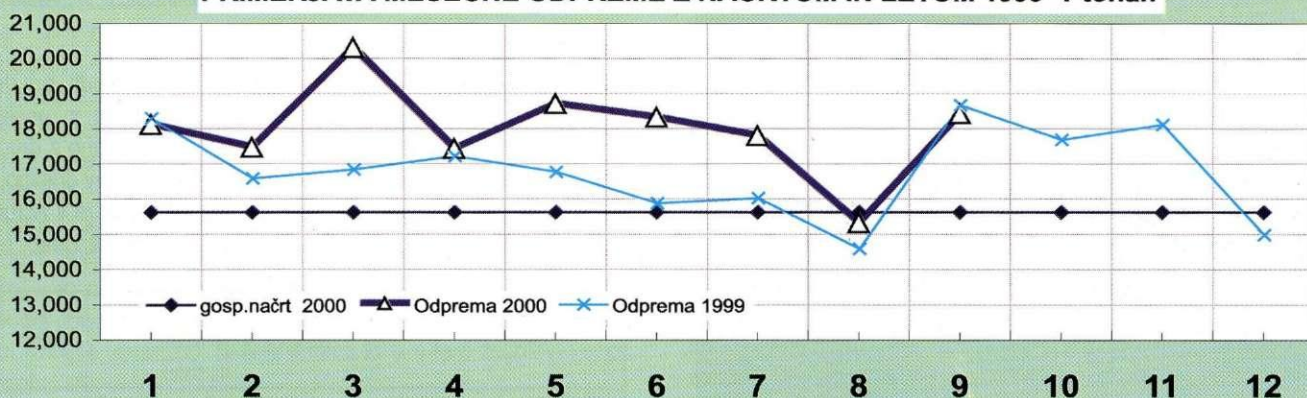
MESEČNA PRODAJA v % po SKUPINAH JEKEL

PRIMERJAVA MESEČNE ODPREME Z NAČRTOM IN LETOM 1999

PRIMERJAVA MESEČNE ODPREME Z NAČRTOM IN LETOM 1999 v tonah

NOVICE IZ TOVARNE

PROIZVODNJA V SEPTEMBRU

Mesec september smo pričeli z zelo majhnimi in neenakomerno porazdeljenimi medfaznimi zalogami, predvsem zaradi obsežnih remontov v avgustu. Eden najpomembnejših proizvodnih agregatov, valjalni stroj Sendzimir v Hladni valjarni je bil po rekonstrukciji in generalnem remontu v poizkusnem obratovanju. Kljub temu je bila v tem mesecu dosežena proizvodnja končnih izdelkov 17.993 ton, s tem pa je bil dosežen tudi operativni načrt. Od tega smo izdelali 3.600 ton nerjavnih izdelkov, kar je za 3 odstotke več, kot smo načrtovali. Dosežena odprema znaša 18.427 ton izdelkov oziroma 102 odstotka načrtovanega, prav tako pa je bila za 1 odstotek presežena tudi načrtovana količina nerjavnih izdelkov. Z rekordno proizvodnjo valjavske proge v Vroči valjarni smo v septembru normalizirali porazdelitev medfaznih zalog in s tem postavili ugodne pogoje za še večjo proizvodnjo v oktobru.

V **Jeklarni** so v septembru vliili 24.025 ton slabov, kar je za 2 odstotka manj od načrtovanega. Prav tako je bilo za 3 odstotke manj vlitih nerjavnih jekel. Mirovanje v času visoke tarife je bilo 84 ur. Večji zastoji so bili pri vlivanju jekla. Zaradi štirih prodorov na kontilivu je bilo skupno kar za 28,3 ure zastoja. Poleg tega je prišlo do okvare motorja odpraševalne naprave, kontaktnih plošč tretje elektrodne glave, potrebne pa so bile tudi menjave segmentov na napravi za kontinuirno vlivanje. V 55 urah je bil izveden tudi remont stene peči.

Delež reklamacij iz Vroče valjarne je bil bistveno nižji, zato je tudi izplen Jeklarnе nekoliko nad načrtovanim. Specifična poraba električne energije je za 40 kWh na tono jekla nižja od načrtovane, prav tako je specifična poraba elektrod nižja za 0,3 kg na tono. To je posledica ugodne strukture vložka in intenzivnega dela na peči ter zmanjšanja deleža zastojev.

Delavci **Vroče valjarne** so izvaljali rekordnih 26.863 ton kolobarjev in plošč, kar je za 12 odstotkov več, kot smo načrtovali. Za ta dosežek čestitam vsem v Vroči valjarni. Zaradi velike proizvodnje je tudi delež reklamacij iz Hladne valjarne in Predelave debele pločevine manjši in s tem je izplen bistveno boljši kot v preteklih mesecih. Še vedno pa pri toplo valjanih trakovih iz jekla Elmag in iz visoko ogljičnih jekel predstavlja problem robna klinavost, ki zahteva večji odrez robov.

Zaradi intenzivne proizvodnje in zmanjšanja zastojev je bila specifična poraba električne energije nižja za 13,5 kWh na tono, manjša poraba zemeljskega plina kar za 15,7 m³ na tono nižja od načrta. Mesec september je bil rekorden tudi na področju zmanjšanja zastojev, saj je bilo na planiran čas obratovanja samo 11,1 odstotkov zastojev.

V **Finalizaciji toplo valjanih trakov** je znašala proizvodnja 3.130 ton, kar je za 6 odstotkov več, kot smo načrtovali. Izplen znaša 84,5 odstotka, kar je za 2 odstotka slabše, od načrtovanega v gospodarskem načrtu. Eden glavnih vzrokov za slabši izplen, je odstopanje debeline, kar je posledica nestabilnega delovanja merilnika debeline na štetku.

Obrat **Predelava debele pločevine** je izdelal 5.839 ton plošč za

prodajo, kar je 102 odstotka operativnega načrta, od tega 1.440 ton nerjavnih izdelkov, kar je za 3 odstotke več, kot smo načrtovali. Izplen debele pločevine je bil v septembru za 0,42 odstotka slabši od načrtovanega. Glavni razlog za slabši izplen je reševanje in odpis plošč s površinskimi napakami, dimenzijskimi odstopanji in neustrezno kemično sestavo iz predhodnih mesecev.

Specifična poraba električne energije je manjša za 19,2 kWh na tono, poraba zemeljskega plina pa za 14 m³ na tono, kar je rezultat dobrega dela, delno pa odstopanja od načrtovanega asortimana.

Večjih in daljših nepredvidenih zastojev ni bilo, razen 24 ur okvare ravnalnika MDS in pomanjkanja delavk na avtogenih sektorjih zaradi povečanega obsega bolovanja. Večja škoda je nastala ob izpadu komprimiranega zraka na fotocelicah peči Drever. V septembru je bila uspešno zaključena sanacija odpreme hale z žerjavno progo. V času sanacije je bila močno motena proizvodnja in odprema.

Proizvodnja **Hladne valjarne** v septembru je bila 9.106 ton, kar je 2 odstotka pod visoko zastavljenim operativnim načrtom. Izdelali so tudi 1.569 ton nerjavnih plošč in trakov. Glavni vzrok manjše proizvodnje je testno obratovanje valjalnega stroja Sendzimir v prvih desetih dneh v septembru. Drugih večjih problemov v proizvodnji ni bilo. Izplen je za 0,1 odstotka slabši od načrtovanega. Vzrok odstopanja so profilne napake in določen odpis neskladnih proizvodov v medfazi.

Zaradi neoptimalnega obratovanja je poraba električne energije večja za 2 odstotka, poraba zemeljskega plina na tono končne proizvodnje pa je višja za 8 odstotkov.

Tehnični direktor:
Branko Banko, univ.dipl.ing.

ZGLED DOBREGA DELA

Skupna izvaljana količina materiala na valjalnem stroju Sendzimir je v septembru znašala 13.629 ton, kar je le za 100 ton manj od rekordne proizvodnje, dosežene v marcu letošnjega leta. Doseženi rezultat dobi svojo pravo težo šele, če upoštevamo, da je stroj prvih sedem dni obratoval še pod pogoji testnega obratovanja z dokaj pogostimi ustavitvami, ki so jih zahtevali posegi na projektu »Zamenjava ESP sistema«.

Tako smo po zaključku testnega obratovanja (7. september) predlagali neprekinjeno obratovanje stroja, tako v času predvidenem za malice, kakor tudi ob menjavah posameznih dnin. Ta predlog je bil sprejet brez kakršnih koli pripomb, tako s strani valjavcev, kakor tudi s strani delovodij. Prav zaradi tega bi rad na tem mestu izrazil priznanje vsem štirim dninam, saj nam je lahko njihov odnos do dela vsem za vzor.

Ob takih rezultatih se večkrat postavlja upravičeno vprašanje, kje so tiste končne meje, ko bomo rekli: »To je naš maksimum, več se ne da«. Sendzimir je po količinski proizvodnji že zelo blizu tega nivoja, zato je naš naslednji cilj izboljšanje izplenov in kakovosti v vseh fazah proizvodnje.

Seveda imajo vsi ti ukrepi samo en namen, in sicer izboljšanje poslovanja, ki pa je možno samo ob stalnem napredovanju, saj stagnacija pomeni tudi nazadovanje v primerjavi z konkurenco.

Zato si seveda lahko samo želimo, da navedenega stavka ne bo potrebno izreči. Vsi pa vemo, da je med željami in realnostjo velika razlika in v našem primeru le dobro in kakovostno delo vodi k uspehu in boljšemu jutri. Zgoraj naveden primer nas k temu cilju nedvomno pelje.

Obratovodja Hladne valjarne
Darko Gregorič

IZREDNO USPEŠNO OBRATOVANJE VROČE VALJARNE

Mesec september je bil za Vročo valjarno izredno uspešen. Operativni mesečni načrt 24000 ton je bil krepko presežen. Izvaljano je bilo **27193 ton** končnih proizvodov. S tem je bil plan presežen za 13,3 odstotka. Poleg tega pa je bilo prevallano še 114 ton vložka. Po podatkih zadnjih let je to **do sedaj največja mesečna proizvodnja v Vroči valjarni**. Da smo dosegli tako dobre rezultate je med drugim seveda posledica **izredno nizkih zastojev** (11,33 odstotka na planiran čas, oziroma 17,12 odstotka na koledarski čas), ki so **v tem mesecu prav tako najnižji doslej**. Zmanjševanje zastojev in zagotovitev stabilnih pogojev valjanja so med najbolj pomembnimi nalogami, ki se jih v Vroči valjarni zavedamo in katerim v zadnjem obdobju posvečamo še posebej veliko pozornosti. Vse boljše sodelovanje med proizvodnjo in vzdrževalsko ekipo med rednimi in izrednimi posegi (večja ažurnost, boljša organiziranost in izkoriščenost planiranih zastojev) so dodatno vplivali na manjše število zastojev.

Pomemben dejavnik, ki je vplival na tako dobre rezultate, je bil

Delovno mesto valjavca na blumingu.

mesečni program valjanja. Predvsem optimalni kvalitetni prehodi iz valjanja toplo valjanih trakov na valjanje debele pločevine. Valjanje debele pločevine pa je bilo izvedeno v dveh kampanjah, kar je za nas pri tej količini vložka najbolj optimalno. Zaradi tega je bilo potrebno opraviti manj menjav valjev na ogrodju štekla in bluming, (manj zastojev, manjši stroški brušenja). Ker so bile s tem zagotovljene tudi tehnološke zahteve pravilnega zakladanja in ogrevanja v potisni peči, je bilo v tem mesecu založeno manj prehodnih slabov med različnimi jekli v primerjavi z ostalimi meseci, prav tako pa smo imeli tudi manjše število vrnjenih škajastih slabov na ponovno brušenje in zakladanje. S tem pa so bili ustvarjeni tudi bolj optimalni in stabilni pogoji valjanja, kar se kaže tudi v nižjem izmetu celih kolobarjev in plošč ter boljšem izplenu Vroče valjarne v primerjavi s prejšnjim mesecem.

Zavedati se moramo, da dobri rezultati v določenem mesecu vedno lahko skrijejo marsikatero pomankljivost. Tu imam v mislih predvsem dosledno spoštovanje omejitev valjalnih naprav (moč motorjev, sile valjanja, debeline končnih proizvodov, teže vložka...). Komercialne in logistične zahteve morajo upoštevati

robne pogoje obratovalnih naprav. Preobremenjenost naprav ter iztrošenost posameznih sklopov nas zavezuje, da bomo morali za kakovostno in količinsko uspešno proizvodnjo zagotoviti še boljše in sprotno vzdrževanje naprav (hitrejša dobava rezervnih delov), zamenjavo dotrajanih sklopov ter investiranje v nabavo nujno potrebnih naprav (izotopni merilnik debeline, škarje za rezanje debele pločevine, žerjavno tehcnico, merilnik dolžine in širine v vročem...), za kar se že pripravljajo projektne naloge.

Igor Švajger je valjavec na bluminu že 25 let. Izjemne rezultate je takole kometiral: »Vse je bilo, tako kot je treba. Če so vzpostavljeni takšni pogoji, potem je možno rezultat ponoviti. Dobro so delale vse štiri dneve, vsi zaposleni, ki so bili tega dne v službi. Na napravah ni bilo nobenih zastojev, material je bil dober. Delavcem bi se dobro zdelo, če bi takšne rezultate objavili tudi v kakšnem dnevnem časopisu.«

Če omenjenih naprav ne bomo kmalu dobili in v kolikor ne bodo dosledno upoštevani mejni pogoji valjanja, se nam na žalost lahko kaj hitro zgodi, da bomo ob manj uspešnih kakovostnih in količinskih rezultatih ustanavljali krizne štabe in v poročilih tehnologov in vodij oddelkov iskali odgovore za slabše rezultate.

V soboto, 07.10.2000 je dnina 4 v Vroči valjarni dosegla največjo proizvodnjo na posamezno dnino. V dvanajstih urah je uspela izvaljati 854,6 ton oziroma 93 toplo valjanih trakov. Ob tem je potrebno omeniti, da je imela le 30 minut zastoja (tri menjave delovnih valjev na ogrođu štekel), kar je prav tako izjemen rezultat. Za ta rekorden dosežek je zaslužen ves oddelek DNINE 4, ki za ta izjemen dosežek zasluži vso pohvalo.

Vodja proizvodnje Vroče valjarne
Jože Klobučar

V PDP USPEŠNO ZNIŽUJEMO STROŠKE

Specifične porabe električne energije in zemeljskega plina po tretjem kvartalu letošnjega leta so se v obratu Predelave debele pločevine precej znižale in so nižje od porab, načrtovanih v letošnjem gospodarskem načrtu.

Poraba električne energije na tono izdelka je v letošnjem letu za 9,9 odstotka manjša od planirane (112,2 Kwh/t), še bolj pa se je zmanjšala poraba zemeljskega plina, ki je glede na planirano (56 Nm³/t) manjša za 12,5 odstotka. **Prihranek samo teh dveh postavk je v letošnjem letu že 12,6 milijonov tolarjev.**

Omenjena dva potroška predstavljata kar 74% vseh neposrednih variabilnih stroškov obrata PDP, zato je velika pozornost in uvajanje organizacijskih ukrepov v zniževanje porabe elektrike in plina upravičena.

Glavni porabniki energije so peči za toplotno obdelavo pločevine, na katerih je bilo do oktobra toplotno obdelanih 28.944 ton pločevine, kar predstavlja glede na skupno proizvedeno količino, 57 odstotni delež, za gospodarskim načrtom pa zaostajamo le 1 odstotek. Na omenjenih petih pečeh potrošimo 55 odstotkov vse električne energije in kar 96 odstotkov vsega zemeljskega plina. Še posebej izstopa normalizirano – kalična peč Drever s 26 odstotno porabo vse električne in 86 odstotno porabo vsega zemeljskega plina.

Pomembno je, da smo nižje specifične porabe dosegli brez večjih finančnih vlaganj, s poudarkom na istočasnem optimiranju

V Predelavi debele pločevine.

tehnoloških postopkov, povečanju zanesljivosti obratovanja in boljši logistični podpori.

Vodja proizvodnje PDP
Robert Prešern

V JEKLARNI JE PRIČEL OBRATOVATI NOV HIDRAVLICNI GRABILNIK

Težko pričakovana pridobitev v Jeklarni na oddelku Priprava vložka je hidravlični grabilnik SMAG Peiner, tip MMRG 2000-3. Grabilnik opazno odstopa od dosedanjih, in sicer po kvadratni obliki in zmogljivosti. Kapacitete prenašanja jeklenega odpadka so 2 do 3 krat večje kot pri dosedanjih 0,8m³ zvezdastih grabilnikih. Kapaciteta novega grabilnika je 2m³, tehta 5650 kilogramov in lahko prenaša do 6300 kilogramov jeklenih odpadkov. Vrednost investicije je znašala 110.000 DEM.

Z novim grabilnikom bodo na Pripravi vložka lažje dohajali tempo proizvodnje v Jeklarni.

Premajhne zmogljivosti obstoječih zvezdastih hidravličnih grabilnikov so razlog, da v oddelku priprave vložka nismo uspeli dohajati tempa elektro obločne peči. Zato je bilo v Jeklarni vltito manj sarž v sekvenci, zaradi česar je izplen slabši, stroški pa višji. Tudi 12 in 13 let stari zvezdasti hidravlični grabilniki so bili dotrajani in preobremenjeni, zato so bili več časa v popravilu kot v uporabi. Povzročali so veliko problemov tako zaposlenim v oddelku priprave

vložka kot tudi vzdrževanju Jeklarne. Žerjava 20/10 t v oddelku priprave vložka morata z grabilniki ali elektro magneti prenesti od 300.000 do 350.000 ton jeklenih odpadkov letno.

Na podlagi študije podjetja BSE in projekta 20 (povečanje proizvodnje in konstantno doseganje načrtovanih ciljev) smo se leta 1999 odločili za nabavo novega hidravličnega grabilnika SMAG Peiner - tip MMRG 2000-3. Ko je grabilnik končno prispel v Acroni, je bilo potrebno na žerjavo 20/10 t št.2 opraviti predelave in vgraditi elektro opremo v skladu z zahtevami proizvajalca. Pri tem bi poudaril veliko angažiranost gospoda Brumata. Zaradi dobre organizacije predelave in montaže proizvodnja ni bila motena. Septembra letos je grabilnik pričel z obratovanjem. Rezultati kažejo, da smo se odločili pravilno.

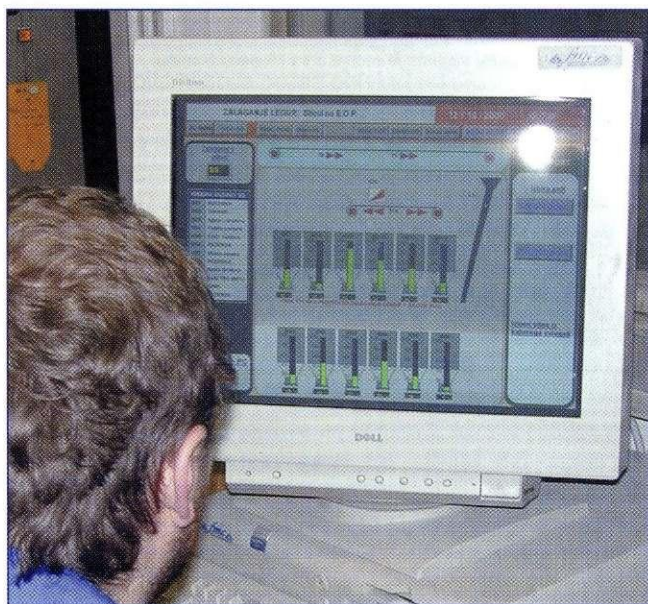
Izkoristil bi priložnost in se sodelavcem oddelka Priprava vložka zahvalil za dobro delo in doseganje načrtovanih ciljev.

Stanko Kolac

PROJEKTI, MALE INVESTICIJE

ZAMENJAVA LOGIČNEGA KRMILNIKA TRANSPORTA LEGUR V JEKLARNI

Zaradi dotrajane opreme, pomanjkanja rezervnih delov in s tem povezanih vse večjih težav, smo pred približno enim letom pričeli s projektom Zamenjava logičnega krmilnika na transportu legur v Jeklarni.

V skladišču legur je računalnik zamenjal zastarele komandne omare.

Oddelek Procesna avtomatika je dobil nalogo, da skupaj z vzdrževanjem Jeklarne projekt izpelje. Za izvajalca in dobavitelja opreme je bila izbrana Tehna d.o.o. iz Ljubljane. Pomladi 2000 smo pripravili potrebno dokumentacijo, dokončno izbrali opremo in opravili vse potrebno šolanje, ki nam ga je organiziral izvajalec.

Vsa pripravljala dela (izdelava dokumentacije, pisanje programov, dobava opreme) so bila zaključena do začetka rednega letnega remonta v Jeklarni. Med remontom smo skupaj z izvajalcem montirali opremo, izvedli potrebno kabliranje ter prevezave. Dela je bilo zelo veliko, tako da je bil dvanajst in več urni delavnik bolj pravilo kot izjema. Med testiranjem in zagonom sistema, so največ dela opravili sodelavci Procesne avtomatike in vzdrževanja. Transport trakov je ob koncu remonta že lahko stekel. Ob vsem

delu smo našli čas za šolanje operaterjev ter vzdrževalcev. Zasluga za dobro opravljeno delo gre tudi sodelavcem RTA za postavitev optične mreže komunikacij in priklop potrebnih signalov s tehtnic.

Po dveh mesecih obratovanja so rezultati več kot pozitivni. Sistem deluje odlično. Oprema zelo dobro deluje v težkih pogojih obratovanja v Jeklarni. S strani uporabnikov ni velikih pripomb, celo kakšna pohvala je, čeprav se kaj takega v železarni redko zgodi.

V Jeklarni smo z uspešno izvedbo projekta naredili prvi korak k nadaljnji avtomatizaciji Jeklarne. Ekipo Procesne avtomatike in vzdrževanja je dobila dragocene izkušnje, ki jih bomo koristno uporabili pri modernizaciji naslednjih agregatov v Jeklarni. Izkazalo se je, da je naveza domačih strokovnjakov (Procesna avtomatika), ob podpori dobrega izvajalca (Tehna d.o.o.) in vzdrževalcev Jeklearne najboljša in najcenejša rešitev.

Za pomoč pri realizaciji projekta se zahvaljujem tudi sodelavcem oddelka Projektnega vodenja, Financ, Komerciali – domača dobava ter vsem ostalim, ki so vsak po svoje pripomogli k uspešni izvedbi tega projekta.

Aleš ROBIČ

KAKOVOST

BLIŽA SE ČETRTRA KONTROLNA PRESOJA

Kot je verjetno znano vsem, ki berejo Novice, delo na področju zagotavljanja kakovosti s pridobitvijo certifikata še ni bilo dokončno opravljeno. Naša dejavnost od pridobitve certifikata dalje je bilo vzdrževanje in optimiranje sistema kakovosti, kamor spada med drugim tudi izvajanje notranjih presoj, sodelovanje pri kontrolnih in recertifikacijskih presojah certifikacijskega organa, ažuriranje in obvladovanje dokumentacije prve in druge stopnje ter priprava na dograditev sistema kakovosti v skladu z zahtevami novega standarda kakovosti ISO 9001:2000. Delo je zelo obsežno in zahteva za izvajanje tudi določena specifična strokovna znanja. Zato smo z Informatike dobili kadrovske okrepitve, Majo Presterel, ki ima številne izkušnje s področja vodenja in obvladovanja sistema za zagotavljanje kakovosti in izpit za notranjo presojevalko.

V nadaljevanju bomo podrobneje predstavili del aktivnosti, ki potekajo na SZK.

Izvajanje notranjih presoj:

V tem letu smo načrtovali izvedbo 18 notranjih presoj, katerih večina je že izvedenih. Pri tem smo letos naredili velik korak naprej, saj je vodjem presoj uspelo bistveno bolje sodelovati pri izvedbi presoj. Nekateri so celo v celoti izpeljali aktivnosti, ki so potrebne za izvedbo presoje (sestava vprašalnika, dogovor s presojenim, vodenje presoje, izdelava poročila o presoji). Večina vodij presojevalcev se je na presojo temeljito pripravila, jo uspešno vodila, ustrezno ocenila oz. presodila dobljene odgovore in nenazadnje izdelala poročilo o notranji presoji. Na presojah smo ugotovili nekatere pomanjkljivosti, predlagali izboljšave in predložili korektivne ukrepe. Vodstvu Acronija služi notranja presoja med ostalim tudi kot orodje za vpogled v delovanje sistema za zagotavljanje kakovosti na določenem področju. Ker vodje presoj to dejavnost izvajajo poleg svojih službenih obveznosti, predlagamo, da se jih v bodoče tudi ustrezno nagradi.

Ažuriranje dokumentacije:

Naslednja aktivnost, s katero se intenzivno ukvarjamo na SZK, je ažuriranje dokumentacije prvega in drugega nivoja, to je Poslovnika kakovosti in postopkov. Sprememba nazivov funkcij v mikroorganizaciji je namreč povzročila, da večina dokumentacije, ki navaja odgovornosti po funkcijah in vsebuje še razdelilnike, ni več skladna. Če vzamemo, da je veljavnih 172 postopkov, da jih nekaj še nastaja in da obsegajo v povprečju po 10 strani, je to dejansko "veliko papirja", kot nekateri pravijo. Da bi na čim racionalnejši način rešili to problematiko, smo se odločili za korenite spremembe. V bodoče nameravamo na SZK voditi arhiv originalov, uporabnikom pa ne bomo več preko kartončkov dostavljali veljavnih izdaj dokumentov, ampak jim bomo omogočili vpogled v originale dokumentov preko intraneta (inf. po oddelkih/zagotavljanje kakovosti/iso). Tisti, ki ne bodo mogli iti v korak s časom in bodo želeli imeti veljavno papirno kopijo dokumenta, bodo morali na SZK poslati dokumentirano zahtevo. V tem primeru mu bomo na klasičen način poslali overjeno kopijo s podpisom. Kopije brez podpisov, ki jih bodo uporabniki sami natisnili, bodo le informativnega značaja in ne bodo kontrolirane (obvladovane) s strani SZK. Ob tej priložnosti se obračamo na vse izdelovalce oz. lastnike postopkov, da preverijo skladnost postopkov (matrik odgovornosti) z veljavno mikroorganizacijo.

Četrta kontrolna presoja:

Omenimo naj še, da se bliža četrta kontrolna presoja. V prvem tednu decembra nas bosta obiskala zunanja presojevalca. Vsi obrati in službe pri katerih bo izvedena kontrolna presoja, bodo o datumu in relevantnih elementih pravočasno pisno obveščeni.

K.H., M.P.

ZANIMIVOSTI S TRŽIŠČA JEKLA

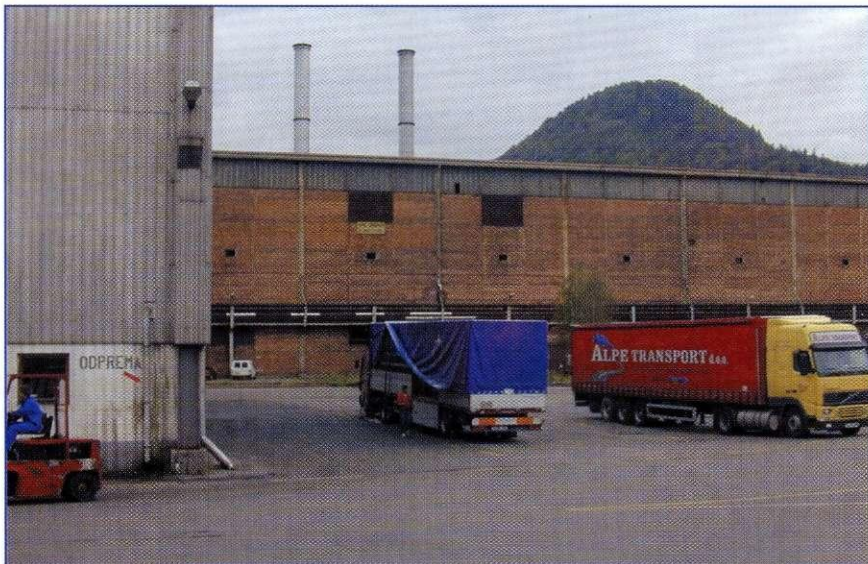
SVETOVNA TRGOVINA Z JEKLOM

Od sredine 70-tih let do začetka 90-let se je delež celotnega svetovnega izvoza jeklenih proizvodov v primerjavi s proizvodnjo jeklenih proizvodov gibal med 20 in 25 odstotki. V zadnjih desetih letih pa se je delež opazno povečal. Leta 1991 je znašal 28 odstotkov, v letu 1994 se je povečal na 38 odstotkov, v letu 1998 pa je delež presegel 40 odstotkov.

Tabela 1: Obseg svetovne trgovine z jeklenimi proizvodi

Leto	Izvoz (v mio ton)	Proizvodnja (v mio ton)	Delež (v %)
1975	114,7	506,9	22,6
1980	140,6	578,7	24,3
1985	171,0	599,0	28,5
1991	177,0	626,4	28,3
1994	238,9	628,8	38,0
1995	248,5	655,5	37,9
1996	247,0	656,2	37,3
1997	269,3	701,4	37,3
1998	274,2	683,9	40,1

V obdobju od leta 1994 do leta 1998 se je delež polproizvodov v svetovnem izvozu zmanjšal za tri odstotne točke. V letu 1994 je znašal skoraj 17 odstotkov, v letu 1998 pa le dobrih 14 odstotkov. Prav tako se je zmanjšal delež proizvodov dolgega programa. Povečuje pa se obseg svetovne trgovine s ploščatimi proizvodi. V letu 1994 je delež znašal dobrih 43 odstotkov, v letu 1998 pa skoraj 49 odstotkov, kar pomeni povečanje za 6 odstotnih točk. Najbolj se je povečal obseg trgovanja s toplo valjano pločevino in trakovi, z debelo pločevino in s pocinkano pločevino. Slab odstotek svetovne trgovine odpade na elektro pločevino in trakove. Med ostalimi

Pred odpremo Hladne valjarne je zadnje dni v mesecu živahno.

proizvodi je pomemben še delež cevi, ki znaša 9 odstotkov.

V letu 1998 so bile največje izvoznice jekla (podatki v milijonih ton): Japonska – 25,1, Rusija – 24,8, Nemčija – 22,4, Belgija-Luksemburg – 17,6, Koreja – 17,5. Največje uvoznice jekla (podatki v milijonih ton) pa so bile: ZDA – 37,9, Nemčija – 18,7, Italija – 15,8, Francija – 14,4 in Kitajska – 13,1.

V letu 1998 si je pet največjih neto izvoznice (presežek izvoza v primerjavi z uvozom) sledilo v naslednjem zaporedju (podatki v milijonih ton): Rusija – 23,9, Japonska – 20,1, Ukrajina – 15,6, Koreja – 13,9, Brazilija – 7,9. Največje neto uvoznice (presežek uvoza v primerjavi z izvozom) pa so bile: ZDA – 32,4, Kitajska – 7,9, Italija – 5,6, Tajvan – 5,1, Hong Kong – 4,4.

Regionalno gledano največji delež svetovne trgovine odpade na Evropo in Azijo. Na Evropo odpade več kot 60 odstotkov celotnega izvoza in dobrih 44 odstotkov celotnega uvoza. V Evropi največji delež (dobra tretjina izvoza in uvoza) odpade na države Evropske unije in države bivše Sovjetske zveze. Azija predstavlja približno eno četrtino izvoza in uvoza, Amerika pa dobrih 10 odstotkov svetovnega izvoza in 21 odstotkov uvoza.

Podatki za Slovenijo pokažejo, da je Slovenija v obdobju od leta 1993 do leta 1998 povečala izvoz in uvoz jeklenih proizvodov. Izvoz proizvodov iz jekla (nelegirana jekla, legirana jekla in nerjavna jekla) je v letu 1993 znašal 184.800 ton, v letu 1998 pa 224.800 ton, kar pomeni povečanje za dobrih 21 odstotkov. Uvoz proizvodov iz jekla se je v obdobju od leta 1993 do leta 1998 povečal od 362.200 ton na 666.200 ton oziroma za 84 odstotkov. Slovenija je neto uvoznica jekla. Neto uvoz jekla v Sloveniji je v letu 1993 znašal 177.000 ton, v letu 1998 pa 441.000 ton. V podatkih o uvozu in izvozu niso zajete cevi, tračnice, železni piloti in liti izdelki.

Janka Noč

OBISK BELGIJSKEGA SINDIKATA S.E.T.

Z namenom izboljšati mednarodno sodelovanje, so nas obiskali predstavniki sindikata kovinarjev S.E.T. iz Belgije, in sicer Leon Bruls, sekretar za jeklarsko industrijo v Liegu, Michel Leyevne, predsednik sindikata železarne Cockerill iz Liega ter Lucien Perpete, bivši sindikalist.

Gostje so prišli iz Belgije, natančneje iz mesta Liege, iz podjetja Cockerill Sambre, ki pripada združenim jeklarski grupi USINOR. Ta zaposluje skupaj več kot 60.000 delavcev, proizvedejo pa preko 25 milijonov ton jekla in je eno največjih združenj jeklarske industrije. Namen njihovega obiska je bil spoznavanje delovanja sindikata SKEI na državnem, lokalnem in podjetniškem nivoju ter sodelovanje s sindikati kovinarjev na evropski ravni. Posebno pozornost pa so namenili delovanju sindikata v jeseniški regiji in sodelovanju železarjev z delodajalci v SZ ACRONI, ELEKTRODE, invalidski firmi SUZ, CPK ter Energetiki. Želeli pa so se tudi srečati z direktorjema družb ACRONI in ELEKTRODE.

Goste so poleg sindikalnih zadev zanimali tudi delovanje in vodenje podjetij ter njihov odnos do sindikata. Nas so seznanili z evropskim delovanjem sindikata in delodajalci, ter kako in na kaj je potrebno biti pozoren pri sanaciji in lastninjenju.

Gostje so bili zelo presenečeni že pri spoznavanju in predstavitvi v družbi ACRONI in Elektrode, kjer so se srečali z g. Osovnikarjem in g. Sodjem ter si ogledali proizvodnjo. Ogledali so si tudi zapuščene železarske prostore ter železarski muzej. Poleg rednega dela pa smo jih popeljali do Kranjske Gore in Planice, saj so veliki privrženci zimskih športov in so to pokrajino in objekte prvič videli v živo.

In kakšna je bila njihova ocena obiska?

Ob opazovanju odnosov med sindikatom SKEI in delodajalci so ugotovili, da so odnosi korektni, saj si obe strani prizadevata za čim boljše poslovanje, s tem pa boljše nagrajevanje, ureditev in izboljšanje delovnih pogojev in naprav ter še boljših odnosov. V jeklarstvu so prisotni padci in vzponi, zato je potrebno odnose še bolj gojiti za preživetje ob padcih. Presenečeni so bili tudi pri ogledu ACRONI-ja in Elektrod, ko so ugotovili, da imamo obrate še kar urejene, dokaj prijazne do okolja, prav tako pa se niso mogli načuditi naravi v okolici, ki je kljub problemom le malo okrnjena.

V ACRONI-ju jih je najbolj motilo neobratovanje Jeklarne zaradi elektrike od 7. do 11. ure. Poudarili so, da tega pri njih ni in da nam to povzroča velike stroške, v Elektrodah pa več vlaganj v avtomatizacijo. Država kot lastnik bo morala več storiti, za posodobitev firme pred prodajo, oz. lastninjenjem in rešiti invalide. Na to mora sindikat državo nenehno opozarjati. Veliko je potrebno vlagati v ekologijo in razvoj. Na opuščenih železarskih lokacijah pa je potrebno zadevo še sanirati ter se vključiti v mednarodni trg za nove investicije, saj imamo izredno geografsko lego.

Presenečeni so bili nad obiskom v železarskem muzeju, saj tega pri njih navkljub dolgi tradiciji nimajo. Seznanili so nas tudi z delovanjem sindikata v njihovem združenju USINOR in s sindikatom EU ter njihovo pomočjo.

Kako sam ocenjujem obisk?

Vsekakor je bil koristen, saj smo spoznali, da pri nas ni tako slabo kot mislimo, da nas lastninjenje še čaka, da so padci poslovanja težki in vzponi dobrodošli, ekologija dokaj urejena, elektrika v jeklarstvu še neurejena, na državo je potrebno še bolj vplivati z močjo sindikatov, kroititi odnose med sindikati in delodajalci, delavci pa se bodo vedno bolj morali zavedati dejstva: »Bolj bomo organizirani, več bo koristnega«.

Problem pri nas je, da se četrtnina zaposlenih noče vključiti v sindikat, ampak ves čas le kritizirajo, obenem pa uživajo ugodnosti,

ki jih nudi sindikat. Tega v razvitem svetu ni, pravijo kolegi iz Belgije.

Kolegi so nas seznanili z vsemi platmi sindikalne dejavnosti in upam, da nas bodo pri vključevanju v evropske tokove dobro predstavljali. Za pomlad leta 2001 so nas celo povabili, da obiščemo njihove belgijske železarne.

Za povabilo smo se jim zahvalili in upamo, da se bo to res uresničilo. Z njimi pa bomo navezali trajne stike. Naslednji dan so gostje obiskali še SKEI Slovenije v Ljubljani.

SKEI – Konferenca podružnic - lokacija Jesenice
Predsednik JANEZ VILMAN

NI MI VSEENO!

Št. 106: Delavci Jeklarne – oddelka Kontiliv sprašujemo naslednje:

1. Ali smo upravičeni do delovnih srajc? Menimo, da v teh, ki jih nosimo sedaj, ni varno delati.
2. Kaj je z beneficirano delovno dobo?
3. Kaj je z delnicami SZ?
4. Zakaj se urna postavka ne usklajuje z inflacijo in naraščanjem cen? Nagrade so pesek v oči delavcem, izplačujejo pa se le takrat, ko se kdo spomni. Pri zadnjem povišanju plače za 5,8 odstotka je bila plača dejansko manjša kot mesec prej.
5. Zakaj kantina v Jeklarni ne začne obratovati ob 8.00 uri? Odpiranje ob 9.30 je prepozno za delavce.

1. V mesecu novembru 2000 prične veljati Pravilnik o osebni varovalni opremi, ki jo delavci uporabljajo pri delu. V prilogi pravilnika je naveden tudi okvirjen seznam osebne varovalne opreme. Sedaj poteka usklajevanje obstoječih normativov osebne varovalne opreme z novim pravilnikom, kar delovni organizaciji nalaga tudi odločba inšpektorja za delo. Pri usklajevanju sodelujejo tudi delavci. V jeklarni poteka usklajevanje po posameznih oddelkih. Vrsta varovalne opreme, ki varuje delavca pred tveganji za varnost in zdravje, se bo določila na osnovi ocene tveganja za varnost in zdravje ter določil omenjenega pravilnika.

Lužnik Milan

2. Za odgovor na vprašanje, kaj je z beneficirano delovno dobo, pridobivamo podatke od ustreznih republiških ustanov, zato ga bomo objavili v eni od naslednjih števil Novic.

Kadrovska služba

3. Ob vse boljših poslovnih rezultatih večine družb v sistemu Slovenskih železarn se vse pogostejše postavljajo tudi vprašanja, ki zadevajo »železarske delnice«. Predvsem velja izpostaviti že večkrat zapisano, da je interesentov za prodajo delnic veliko, interesentov za nakup pa nič. To velja za vse tri družbe pooblaščenke - delniške družbe, ki imajo v svoji evidenci 3.757.900 železarskih delnic in po doslej znanih podatkih še nobena delnica ni zamenjala lastnika.

V mesecu septembru tega leta je bil organiziran sestanek vseh direktorjev in predsednikov nadzornih svetov delniških družb. S ciljem pospešitve odpiranja možnosti trgovanja z delnicami so bili sprejeti naslednji sklepi:

- aktiviranje postopkov za zamenjavo delnic Slovenskih železarn za delnice prodanih družb na posameznih lokacijah,
- vodstvo koncerna imenuje kontaktno osebo za sprotno reševanje problemov, ki so vezani na upravljanje z delnicami,
- opredelitev enotnega financiranja družb pooblaščenk,
- podpis pogodbe o ureditvi medsebojnih razmerij med družbami pooblaščenkami,
- družbe pooblaščenke pri menjavi delnic v načelu ne morejo biti v slabšem položaju, kot kupci premoženja družb na posamezni lokaciji.

Bergles Ludvik

4. Urna postavka se usklajuje z rastjo življenjskih potrebščin v preteklem obdobju in je objavljena v Uradnem listu. ACRONI 100 % izpolnjuje Kolektivno pogodbo in upošteva vse objavljene uskladitve. Na plačo zaposlenih pa vpliva tudi delo v turnusu, tako, da kljub višji urni postavki, delavci, ki imajo manj nočnih in nedeljskih dodatkov, zaslužijo manj kot v predhodnem mesecu. Natančna pojasnila pa zaposleni lahko dobijo na oddelku računovodstva osebnega dohodka.

5. Kantina v Jeklarni obratuje od 9.30 ure dalje, ker ista delavka dela tudi v delilnici na Javorniku, ki je odprta od 9. - 10. ure. Žal je število prodanih obrokov tako nizko, da izvajalec prehrabnih storitev ne more zaposliti dveh delavk. Malo prodanih obrokov in nezanesljivost prodaje pa prav gotovo vplivata na kvaliteto in ceno ponudbe.

Polonca Marjanovič

Št. 107: Vprašanje za sindikata (SKEI in NEODVISNOST)

V intervjuju, ki je bil objavljen v Gospodarskem vestniku, dr. Matic Tasič trdi, da znaša dejanska vrednost Slovenskih železarn približno 50 odstotkov knjigovodske vrednosti. Če je trditev dr. Matica Tasiča pravilna, to pomeni, da smo za manj izplačane plače dobili polovico manj delnic, kot jih bodo PIDi, ki bodo delnice kupovali po vrednotenju premoženja. Sprašujemo, ali boste zahtevali revizijo postopkov in pravične lastninske deleže zaposlenih, ki jih predstavljate v pogajanjih z upravo SZ? (Na zadolžnici železarne je vpisanega samo okrog 50 odstotkov zneska, če je Tasičev podatek pravilen, pa bomo dobili samo še eno četrtino!)

Mali solastniki SZ

Vrednost premoženja katerega koli podjetja, ki registrirano opravlja poljubno dejavnost, je lahko izražena v različnih oblikah. Osnovno obliko premoženja izkazujejo vsakoletno izdelani računovodski izkazi, ki so oblikovno in vsebinsko določeni z zakoni. Knjigovodsko vrednost najbolj verodostojno izkazuje izdelana bilanca stanja, ki na določen datum predstavlja inventurno stanje premoženja določenega podjetja. Vsakodnevno delovanje podjetja teoretično lahko pomeni tudi vsakodnevno knjigovodsko spreminjanje vrednosti podjetja.

Dejansko vrednost podjetja pa bi se dalo enačiti z izrazom "poštena tržna vrednost", to je ocenjena vrednost podjetja, ki jo kdorkoli prizna in je po dogovorjenih pogojih tudi pripravljen plačati celotno ocenjeno vrednost. Nominalna vrednost izdanih delnic običajno izkazuje knjigovodsko protivrednost podjetja, tržna vrednost delnic pa je lahko tudi precej višja ali pa nižja od nominalne vrednosti delnic.

To naj bi z drugimi besedami povedano pomenilo, da delavci v osnovi za manj izplačane plače nismo dobili polovico manj delnic, temveč smo dobili delnice, ki trenutno tržno niso zanimive. Delavci, ki so sodelovali v procesu lastninjenja slovenskih železarn, imajo na dan 31.12.1999 v lasti 37.579 delnic Slovenskih železarn, kar predstavlja 5,985 odstotka celotnega premoženja. Sindikat si bo v nadaljevanju lastninskega preoblikovanja močno prizadeval, da bodo čimprej izpolnjeni pogoji za zamenjavo delnic in da pri prodaji družb ne bo prišlo do oškodovanja malih solastnikov SZ.

Sindikat SKEI
Sindikat NEODVISNOST

Št. 108: Na parkirišču ponovno udarne jame

Zaposleni na Javorniku sporočamo, da so na parkirišču in na dovozni cesti strašanske udarne jame.

ANKETA

Izboljšave in izumi v poslovanju, ki so jih prispevali zaposleni, so v Cimosu ustvarili za 90 milijonov tolarjev gospodarske koristi, smo lahko prebrali v Delu (petek, 13.oktobra). Nagradili so najboljše inovatorje in izbrali inovatorja leta. Nekajkrat letno pripravijo akcijo za izbiro naj inovacije na posebnem področju. Ta mesec je razpisana nagrada za najboljšo rešitev na področju ekologije. Zanimanje za izboljšave je v podjetju precejšnje tudi zaradi vpeljanega sistema nagrajevanja.

Pri nas mineva leto odkar smo vzpostavili sistem invencijsko inovativne dejavnosti. Zaposlene smo vprašali če so dovolj seznanjeni s tem področjem, kaj menijo o nagradah, ki so v nekaterih podjetjih zelo simbolične in če menijo, da bi pri svojem delu lahko kaj izboljšali.

Stanko Kolac, Jeklarna

Če smo mnenja, da je nekaj treba narediti in imamo ustrezno rešitev, potem to začnemo v praksi poskusno izvajati. Preden spelješ celoten postopek prijave inovacije, jo fizično že narediš. Upoštevat je potrebno tudi predpise iz varstva pri delu. V našem oddelku je večina predlogov vezanih na poslovanje z dobavitelji in prevozniki ter stroški. V zadnjih letih smo dosegli dobre rezultate na tem področju.

Marko Zupan, Tehnične storitve

Nisem dovolj seznanjen s tem področjem, mogoče se tudi sam premalo zanimam za to. Za realizacijo idej bi morali nuditi posameznikom več finančne pomoči za nabavo materiala, literature. Tudi na izrabljenih strojih se da marsikaj spremeniti in izboljšati. Opravljam delo avtoelektričarja. Razvoj na tem področju je zelo hiter, tako, da ga komaj dohajam. Do sedaj še nisem prijavil nobene ideje, ker se mi zdi da je potrebnih veliko papirjev. Tudi v drugih podjetjih je tako.

Aleš Robič, Jeklarna

Z novim načinom prijavljanja in ocenjevanja inovacij sem seznanjen. Veliko je o tem napisanega tudi v Novicah. Tisti, ki se zanima, lahko dobi dovolj informacij. Revoz je bil vedno vzor na tem področju. Najbrž imajo toliko predlogov, da potem cena pade. Za začetek je boljša nekoliko višja stimulacija, da se zaposleni navadijo in začnejo prijavljati ideje.

Jožica Sotlar, Jeklarna

Bi se dalo kaj spremeniti, problem pa predstavlja denar, ki ga stalno primanjkuje. Prijavila še nisem nobenega predloga.

Zlatko Mikulan, Tehnična kontrola (SUZ)

Nisem dobro seznanjen. Vem, kolikor preberem v našem časopisu ali na oglasni deski. Pri svojem delu ne bi ničesar spreminjal. Zaenkrat nam gre kar dobro.

Neimenovani, Razvoj in raziskave

Prav je da so nagrajene tudi službene inovacije. Nagrade naj

dobijo tudi tisti ki jih izvajajo ne samo predlagatelji. Nizke stimulacije so v določenih primerih lahko stimulatивne. V Acroniju pa je že plačilni sistem slab. Najprej naj dvignejo plače na raven povprečnih slovenskih plač. Pri nas je povprečna plača še kar velika, povprečni delavec pa dobi veliko manj. Diplomirani inženir ima na začetku okrog 90 tisoč tolarjev osnovne plače, kar je manj od povprečja Slovenije in manj od povprečja Acronija. Ne zdi se mi prav, da imam nižjo plačo kot navaden delavec.

Janko Kokošar, Razvoj in raziskave

Dovolj sem seznanjen s tem področjem. Prav je tudi, da so nagrade za službene inovacije. Nizke nagrade so lahko stimulatивne, če postopek ni preveč zapleten. Tudi pri vsakdanjem delu se vedno najde kaj, kar bi lahko izboljšal. Eno inovacijo sem že prijavil, izhaja pa iz raziskovalne naloge. Trenutno čakam na rezultate.

Bjelanovič Joco, Jeklarna

V Novicah sem prebral, da se dobijo na tajništvu obrazci za prijavo inovacije. Ne vem, če bi kdo upošteval predloge. Lahko bi veliko prihranili na ta način. Veliko je nepotrebnega dela, trošenja materiala in energije.

Šendula Mijo, Vroča valjarna (SUZ)

Prebral sem v Novicah in na oglasni deski. Za Acroni bi bilo zelo koristno, če bi bilo več inovacij.

Boris Gorenc, Vroča valjarna

Nisem dovolj seznanjen s temi postopki, mislim pa da bi morali biti zelo enostavni. Delovodja ali vodja naj oceni, če je rešitev dobra.

Ajdin Omanovič, Hladna valjarna

Veliko se da izboljšati da je delo lažje. Predlagal še nisem ničesar, ker sem tukaj še premalo časa.

Milan Dabič, Hladna valjarna

Nekaj sem prebral o tem v časopisu. Ne vem, če je kdo od sodelavcev prijavil kakšno inovacijo, ker s tem nisem seznanjen. Nagrada za predlog ne sme biti prenizka.

Nedeljko Andrič, Predelava debele pločevine

Marsikaj bi morali popraviti, zamenjati ali izboljšati pa še za redne remonte ni dovolj časa. Predlogov imamo delavci dovolj, samo upoštevati bi jih bilo treba.

Branko Bergant, Logistika

O nagrajevanju inovacij bi morali biti bolj seznanjeni. V Novicah bi morali o tem pisati. Spremembe so možne povsod, pri vsakem delu.

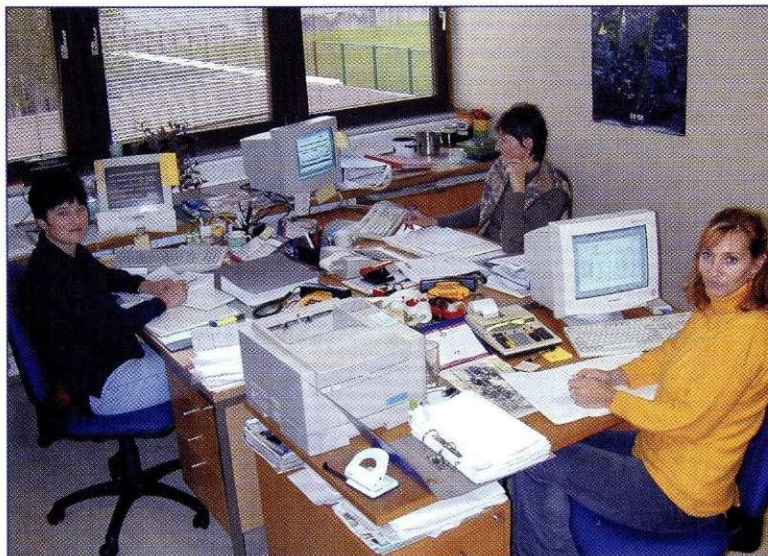

Nevenka Rekar, Hladna valjarna

Menim, da je dobro tako kot je. Nič ne bi spreminjala.

Ahmed Telalovič, Debela pločevina

Dobro sem seznanjen z delovanjem inventivne dejavnosti. Vzdrževalci imamo premalo časa za realizacijo vseh naših idej po takšnem postopku. Preveč je birokracije, ki vzame ogromno časa. Mnoge ideje realiziramo, ne da bi inovacijo prijavili. Tako je hitreje in bolj enostavno. Predpise iz varstva pri delu vedno upoštevamo in če je potrebno izdelamo elaborate. Spremembe vnesemo sproti v načrte.

Delavke deviznega oddelka: Nekaj smo o tem prebrale v Novicah in na oglasnih deskah. Inovacije so tudi pri nas možne. Same si skušamo olajšati delo. Za nas marsikatera novost v poslovanju pomeni več dela in smo prisiljeni razmišljati kako ga bomo hitro in dobro opravile.

IZ ZGODOVINE ŽELEZARNE

POLITIČNE IN GOSPODARSKE RAZMERE PRISILILJO KID K PRODAJI (IZGUBI) ŽELEZARNE V TRSTU (nadaljevanje iz prejšnje številke)

V povojnem desetletju so razmere pri KID močno ovirale organizacijski in tehnični napredek železarne. Večinska delniška posest italijanskih bank je bila tudi politično skrajno neugodna in je kot težka mora ležala nad vsem slovenskim gospodarstvom. Mnogi so bili mnenja, da je bila usodna napaka narejena s tem, da družbena posest ni bila razdeljena že leta 1919, kajti le na ta način bi bilo obratom v Kraljevini SHS omogočeno svobodno gospodarjenje.

Italijanska skupina je za izločitev Škednja iz sklopa KID izbrala politično najugodnejši čas. Ob podpisu beograjskih sporazumov je bila namreč (po načelu vzajemnosti) dana pravna podlaga za reševanje problematike tistih podjetij, ki so bila po sklenitvi mirovne pogodbe in posledicah, ki so sledile, v enakem ali podobnem položaju kot KID. Tako je bilo vprašanje odkupa formalno hitro rešeno, saj slovenska stran v premoženjskih vprašanjih ni mogla preglasovati ali kakorkoli ovirati italijanske večine. Izbire torej ni

bilo, šlo je le še za višino cene, ki pa jo je v danem primeru diktiral in argumentiral kupec. Znano je, da je KID od leta 1896 investirala v Škedenj več kot 24 milijonov predvojnih zlatih kron, to dejstvo pa zavoljo znanega poteka dogodkov in stanja, v kakršnem se je družba znašla, pri ceni žal ni moglo igrati nobene pomembnejše vloge.

Alessandro Fera, ki je predsedoval in vodil upravo KID od februarja 1920 do jeseni 1929, je bil izkušen strokovnjak v železarstvu, in kar je bilo v tistem času še pomembnejše – bil je človek z močnim političnim zaledjem. Pripadla mu je kočljiva naloga, da s pogajanji ustvari plodne temelje za konkretno rešitev vprašanja nacionalizacije škedenjskih obratov. Zavedajoč se izpostavljenosti svojega položaja je posle vodil obzirno in oprezno. Ves čas si je nadvse prizadeval, da je bil v kar se le da korektnih odnosih s predstavniki slovenske deželne vlade, o položaju in razpravah v upravnem svetu pa je vedno poročal tudi zunanjemu in finančnemu ministru v Rimu. Ker se mu je v dolgoletnih pogajanjih posrečilo ustvariti ugodno klimo, je ob pomoči italijanske diplomacije lahko uspešno zaključil zadevo. Ko je bila dne 9. januarja 1925 podpisana listina o prenosu škedenjskih obratov na italijansko družbo plavžev in jeklarov »Alti Forni ed Acciaierie della Venezia Giulia«, je bil najpomembnejši del njegovega poslanstva izpolnjen. Tako je KID dokončno izgubila najpomembnejši del svojih naprav.

Kupnina dva milijona lir ni krila niti stroškov, ki jih je imela družba z gradnjo stanovanj za delavstvo in uradništvo v Škedenju v letih 1919 – 1912...

Se nadaljuje.

Zdravko Kovačič

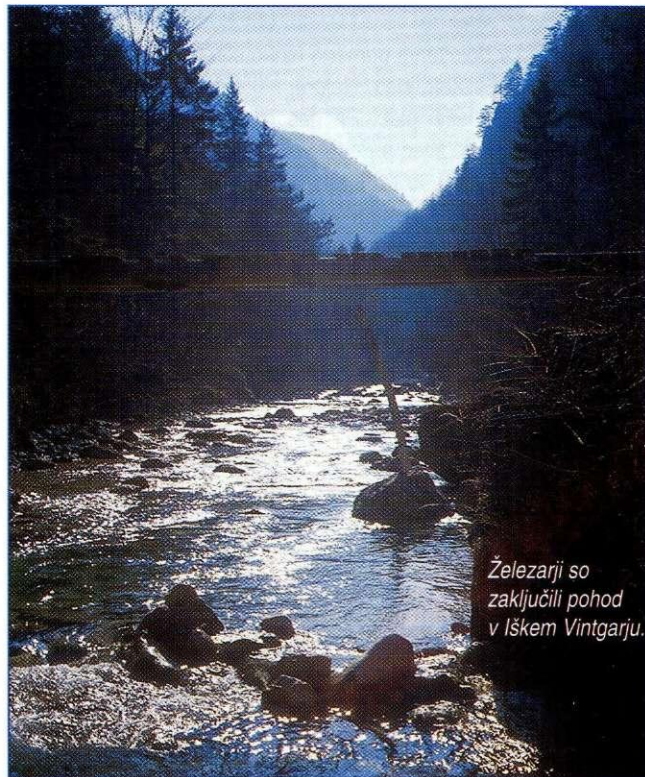
Viri in literatura:

Zapisniki sej upravnega odbora delničarjev KID (1920 – 1925)
Ivan Mohorič, Dva tisoč let železarstva na Gorenjskem (2. knjiga)

POHODNIŠTVO

NA KRIM – ZADNJI POHOD SLOVENSКИH ŽELEZARJEV V TEM LETU

Slovenskim železarjem nam je prvič po kriznih devetdesetih letih uspelo v letošnjem letu organizirati štiri pohode. Zahvaliti se moramo vodnikom Metalurškega inštituta v Ljubljani, še posebej zato, ker so nas obdarili s spominsko majico in postregli z malico. O vzponu in razgledu s Krima sem pisal že v eni od pomladnih števil Novic, zato bom tokrat predstavil namen pohoda.

Železarji so zaključili pohod v Iškem Vintgarju.

Pohod je bil posvečen preminulemu železarskemu vodniku Binetu Rozmanu. Z vodništvom železarjev planincev se je ukvarjal že do vsega začetka, ko so se nam pridružili tudi člani inštituta. Mnogi pohodniki ga poznajo po tem, da je vedno znal poskrbeti za dobro voljo in veselo družbo. Prehodil je mnoge transverzale in se nekajkrat kar od doma iz Litije odpravil peš čez hribe in doline na Triglav. Bil je zaupanja vreden vodnik, ki je poznal kraje, kjer je vodil pohodnike, dober organizator in nepozaben prijatelj. Pa se je zgodilo, tako kot že mnogim odličnim planincem, vodnikom ali alpinistom pred njim, da mu je življenje vzela hišna gora, nekaj sto metrov visoki Miklavž.

Bineta se bomo radi spominjali. Žal nam je, da ne more več z nami deliti lepote gora, ki jih je imel tako rad.

Spomladi cvetita v tem delu Slovenije avtohtoni rastlini, močvirska logarica ali močvirski tulipan (levo) in pasi zob (desno).

Pohoda se je slabemu vremenu navkljub udeležilo veliko železarjev planincev. Vseh je bilo preko 200, od tega 55 z Jesenic. Pohod smo zaključili v Iškem vintgarju. Vesele pohodnike, ki jih ni motilo slabo vreme, je pozdravil pomočnik direktorja Metalurškega inštituta in jim zaželel srečnih poti po gorah.

Janko Avsenik

Kot smo že napovedali, bo letošnja hokejska sezona za gledalce zelo zanimiva, za hokejiste pa tudi zelo naporna. Pomlajena ekipa HK Acroni Jesenice (povprečna starost igralcev je 22,8 let) je po napornih pripravah pričela z glavnim delom sezone kar na treh frontah.

Od 20. do 22. oktobra so jeseniški hokejisti nastopali na Poljskem v okviru tekmovanja za Kontinentalni pokal. To tekmovanje je nadomestilo tekmovanja v Evropski ligi, v Evropskem pokalu državnih prvakov in v Pokalu pokalnih prvakov. Mednarodna hokejska zveza je vsa ta tekmovanja združila v eno. V tej sezoni je v Kontinentalnem pokalu prijavljenih več kot 40 evropskih moštev. Seveda je temu primeren tudi način tekmovanja. Klubi so po razvrščenih v predtekmovalne skupine po kakovosti, tako da je bil prvi predkrog že odigran. V tem krogu je od slovenskih ekip nastopila vevška Slavija, ki pa se v nadaljnje tekmovanje ni uvrstila. Iz njene skupine je napredovala ekipa Albe Volana, ki bo ob češkem Pisku in predstavniku Poljske, ki je tudi domačin tega turnirja, Dvorní Uniji iz Oswiecima (kraj je znan iz temne zgodovine nacizma kot eno najbolj krutih nacističnih taborišč v 2. svetovni vojni) in našega Acronija nastopila v drugem krogu tega tekmovanja. Nasprotniki za napredovanje v četrtfinale Kontinentalnega pokala so za jeseniško moštvo izjemno težki. Favorit turnirja je prav gotovo Pisek, ostale tri ekipe pa so izenačene. Vsaka osvojena točka na tem turnirju bo lep uspeh za naše moštvo. Prav gotovo tekmovanje v tako močnem Kontinentalnem pokalu pomeni dober preizkus za ekipo, ki si hoče povrniti izgubljeni mednarodni ugled.

Tekmovanji, ki sta rdeča nit letošnje sezone in tudi glavna cilja ekipe, sta Mednarodna liga in seveda jubilejno deseto državno prvenstvo. V času, ko nastajajo te vrstice, so za ekipami v Mednarodni hokejski ligi že trije krogi tekmovanja. Uvodne tekme so pokazale, da v devetčlanski mednarodni ligi razen Bleda ni slabih nasprotnikov. Liga je zelo izenačena, preseneča pa predvsem zanimanje madžarskih gledalcev in medijev za to tekmovanje. Vse tri madžarske ekipe imajo na tekmah polne tribune, temu primeren pa je tudi odziv medijev. Po prvih treh krogih je ekipa Acronija prva na lestvici. Posebej pomembna je bila zmaga v drugem krogu, ki so jo dosegli v gosteh pri Dunaferrju, ki je ob Albi Volanu in Olimpiji tudi glavni favorit za prvo mesto v ligi. Po treh odigranih krogih lahko torej trdimo, da je Mednarodna hokejska liga dostojno zamenjala lansko, čeprav v ligi ni ekip iz Avstrije. Torej, vabljeni na tekme Mednarodne lige. Dvokrožni liga sistem in potem še play-off zagotavljata dobre in zanimive tekme. Vzporedno z MHL pa poteka tudi državno prvenstvo. Poleg članskega moštva Acronija nastopa tudi drugo moštvo Jesenice – HIT. Torej imamo Jeseničani v ognju kar dve izjemno mladi moštvu. Cilj prve ekipe je vsekakor uvrstitev v super finale, igralci pa so na enem od sestankov sami sebi postavili cilj – osvojitve jubilejne zvezdice. Do naslova se bo težko prebiti, toda če si fantje to resnično želijo, bodo prav gotovo storili vse, da presenetijo Olimpijo, ki bo pred koncem leta prav gotovo kupila nekaj tujih igralcev. Druga ekipa bo v prvenstvu poskušala ponoviti uvrstitev na peto mesto med osmimi ekipami.

V senci bojev znotraj članske konkurence, potekajo tudi tekmovanja v vseh ostalih kategorijah. Jeseniški hokej je zastopan v prav vseh. Poleg omenjenih dveh ekip so v jeseniškem klubu še Hokejska šola B, Hokejska šola A, malčki, dečki, kadeti, mladinci in ženska članska ekipa. Neuradno bodo nastopili na svojem prvenstvu tudi veterani.

Pri delu ekip je bil letos narejen velik premik, kajti strokovno vodstvo trenerjev je postalo enotno. Delo vodi in usklajuje trener prvega moštva, Václav Červeny, vodstvo HD Jesenice mladi in vodstvo drugega moštva se trudijo delovati usklajeno in enotno. Ločeno je ostalo le finančno poslovanje, kar pa je tudi prav, saj

ŽAR MARTINOVIH PEČI
 ŽAR MARTINOVIH PEČI,
 KI ZDAVNAJ JIH VEČ NI,
 SPOMINE V SRCU MI OBUJA,
 IN ISKER PLEŠ,
 KI DO NEBES,
 OŽARJALE SO NOČ,
 PRETEKLOST KAR NAPREJ PREBUJA.

OBRAZI, KI V-SOJU SO ŽARELI,
 KOT DA OGENJ UJETI BI HOTELI,
 OGENJ, KI POMENI LE ŽIVLJENJE,
 UTRIP SRCA,
 KI NE PRIZNA,
 DA LETA SO MINILA
 IN OSTALO JE TRPLJENJE.

TRAVA SE NA KRAJU BOHOTI,
 KJER STALE SO MARTINOVE PEČI.
 UGAŠNIL OGENJ JE V DOLINI,
 IN KO JE NOČ,
 SVETAL OBROČ
 V SANJAH ZAŽARI,
 TAKRAT SE VRAČAJO SPOMINI.

Majda Rebernik

TEMELJI ZA TEHNIŠKI SPOMENIK SO GOTОВI

Kljub slabemu vremenu v prvi polovici oktobra je izvajalcem pravočasno uspelo pripraviti temelje na katere bo predvidoma do konca novembra postavljen pomemben pomnik železarstva - elektroobložna peč BBC. Tudi na obnovi peči potekajo zaključna dela, ki jih izvaja podjetje PILASTER. Koordinacijo med izvajalci del vodi oddelek Tehnične storitve iz Acronija.

Brane Jeršin

